

7 - 8

NOVINY KEŽMAROK

Kultúrno-spoločenský
mesačník mesta

LETO
2021
6. ročník

Vydáva Mestské kultúrne stredisko
v Kežmarku

Letné kúpalisko
v meste

str. 3

Začali sme separovať
kuchynský odpad

str. 10-11

Remeselníci spomínajú
na festival

str. 13-17

DREVONA®

MICHALSKÁ 73 KEŽMAROK

tel : 0918 605 347

email: kezmarok@drevona.sk

goretti
JEDÁLEŇ

POZÝVAME VÁS STRAVOVAŤ SA U NÁS

Reštaurácia GORETTI rozširuje rozvoz obedov v Kežmarku, Vrbove, Žakovciach a Ľubici.

Každý utorok varíme úžasné knedle a každý piatok pečieme ešte lepšie záviný - mak, kakao, orech a tvaroh.

To všetko si viete vopred objednať na tel. čísle
052 452 40 99 a 0903 646 827.

Cena obedového menu **4,00€**, cena knedle **1,50€**,
cena kysnutého závinu **6,00€**, orech **7,00€**.

TEŠÍME SA NA VÁS...

JEDÁLEŇ GORETTI, Slavkovská 19, Kežmarok
otvorené: pondelok - piatok, od 10:15 - 13:00
www.zamoz.eu

PF20004

LEGENDARIUM Denník dobrodruha

KAM NA VÝLET?
UŽI SI S DENNÍKOM DOBRODRUHA
LETO PLNÉ DOBRODRUŽSTIEV
A VYHRAJ SKVELÉ CENY!

WWW.LEGENDARIUM.INFO

SEVEROVÝCHOD
SLOVENSKA

SEVEROVÝCHOD
SLOVENSKA

DOBRÝCH PRÁNI
SLOVENSKU

Organizácia
zodpovednosti výrobcov pre obaly
NATUR-PACK
vydáva

CERTIFIKÁT

za rok 2020

mestu

Kežmarok

IČO: 00 326 283

Mesto zabezpečilo zavedenie a vykonávanie triedeného zberu komunálnych odpadov
pre papier, plasty, kovy, sklo a kompozitné obaly na báze lepenky
v zmysle § 81 ods. 7 písm. c) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch
a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zavedením systémom zberu komunálnych odpadov
mesto v spolupráci s OZV NATUR-PACK, a.s., prispelo k zlepšeniu životného prostredia
374 753 kg vytriedeného odpadu,
čo predstavuje **22,96 kg** na obyvateľa.

V Bratislave dňa 11. 4. 2021

Ing. Vladimír Šinák
predseda predstavenstva NATUR-PACK, a.s.

Letné kúpalisko otvorené už piatu sezónu

Letné kúpalisko so slanou vodou otvorilo svoje brány vo štvrtok 1. júla 2021 o 10.00 hod. Kúpalisko bude otvorené každý deň od 9.00 do 19.00 hod. Ceny pre návštevníkov ostávajú nezmenené.

Letné kúpalisko poskytuje i detský bazén pre najmenších.

Otvoreniu letného kúpaliska predchádzala snaha vedenia mesta sprístupniť obľúbené miesto rekreácie napriek obmedzeniam, ktoré zapríčinil koronavírus. „Aj napriek zložitej situácii a neistote, ktorú máme kvôli pandémie, sa mesto Kežmarok rozhodlo otvoriť brány svojho kúpaliska. To je špecifické tým, že sa v ňom nachádza voda obohatená o pravú jadranskú soľ. Naši občania tak budú môcť stráviť dovolenku doma, pri našom malom Jadranskom mori a necestovať do zahraničia. Kúpalisko bude otvorené počas dvoch letných mesiacov a umožní deťom i dospelým, aby si oddýchli a nabrali nové sily a energiu do ďalšieho obdobia,“ uviedol primátor mesta Ján Ferencák.

Mesto poverilo prevádzkou Verejno-prospešné služby mesta Kežmarok (VPS). „V areáli kúpaliska budú k dispozícii požičovníka ležadiel a bufet. Návštevníci si budú môcť vybrať z bohatej ponuky občerstvenia. V prvý deň sme čapovali kofolu zadarmo, samozrejme len do vyčerpania zásob. Na všetkých sa veľmi tešíme a zároveň prosíme návštevníkov, aby rešpektovali usmernenia personálu vzhľadom na pretrvávajúce pandemické nariadenia,“ ozrejmil prípravu na spustenie kúpaliska Miroslav Škvarek, riaditeľ VPS.

Areál letného kúpaliska tvorí veľ-

Pred otvorením prebehli stavebné úpravy pri detskom bazéne.

ký bazén s celkovou plochou bazéna je 628,5 m², hĺbka je 1,4 metra, teplota vody od 20 °C do 28 °C. Detský bazén poskytuje plochu o rozlohe 36 m², hĺbka je 0,4 metrov, teplota vody je 35 °C.

Osoby s trvalým pobytom v Kežmarku budú mať 70 percentnú zľavu z ceny príslušného vstupného. Povolný počet ľudí v areáli sa bude odvíjať od aktuálnej situácie a od obmedzení súvisiacich so zvýšenými hygienickými opatreniami.

Barbora Sosková

Začala sa letná turistická sezóna

Letná turistická sezóna v Kežmarku začína tohto roku menej tradične a o poznanie neskôr. Niet divu, pandémia ktorá sa prehnila svetom ovplyvnila naozaj mnohé. Nie len mobilitu ľudí, služby

v cestovnom ruchu, ale podľa mojej mienky aj klímu. Celosvetovo aplikované obmedzenia spôsobili, že ľudia sa presúvali oveľa menej. Výrazne redukované boli všetky druhy dopravy, jazdilo, plavilo a lietalo sa menej, alebo vôbec. Emisie sa znížili, otepľovanie sa pozastavilo. A tak tu máme prechod počasia z jari do leta taký, aký si pamätáme z nášho detstva. Neskorší. Dozvuky druhej vlny šírenia koronavírusu nás taktiež trápili ešte začiatkom mája. Nikto nevedel kedy sa to skončí, a tak sa tradičné slávnostné otvorenie letnej turistickej sezóny, vo formáte ako si to pamätáme pred rokom 2020, neuskutočnilo.

Nástup letnej sezóny je teda pomalší, pokojnejší a plynulejší, naviazaný na centrálné riadenie protipandemických opatrení. Dobrou správou ale je, že postupne zrejme bude možné uvoľniť skoro všetko. Pre mesto významné podujatie, akým je festival Európske ľudové remeslo síce nebude ani v tomto roku a 30. ročník odložíme už po druhýkrát, ale nejaké menšie formy kultúrnych vystúpení sa určite uskutočnia. Letné kúpalisko bude znovu plniť svoju určenú úlohu a v júli privíta malých i veľkých, starších aj mladších Kežmarčanov. Sektor gastronómie - hotely, reštaurácie aj služby pomaly precitajú z pandemickej letargie. Je obdivuhodné, že nielen oni, ale aj všetci Kežmarčania nachádzajú dostatok síl na to, aby sa opätovne v plnom rozsahu, s energiou a úsmevom na tvárach stretávali. Víťali tak v meste všetkých jeho obyvateľov i návštevníkov, veď na to máme predpoklady.

Územie pod Tatrami obývajú Kežmarčania už takmer osemsto rokov a preskakali si už naozaj všeličím a my sme ich hrdí synovia a dcéry. Opäť sa mestom nesie radostný smiech detí, ktoré sa bezstarostne zabávajú pri fontáne a v parkoch. V kaviarňach a reštauráciách opäť kvitne sociálny kontakt mladých ľudí. S veľkou radosťou vidím, že aj naši seniori si užívajú príchod leta a možnosť vyjsť von a pohovárať sa s priateľmi. Zdá sa mi, že sú ľudia k sebe takí pozornejší, lepší a milší.

Chýbali sme si navzájom. Prišli sme na to, že nie všetko čo sme si mysleli, je samozrejmosťou. Tak si teda podme všetci spolu užiť leto, teplo a slnko. Pre všetkých je pripravené autokino, športoviská, podujatia na hrade, koncerty na malom a veľkom pódii, kúpalisko, cyklistické a turistické trasy ale aj miesta, kde sa vieme občerstviť a odpočínúť si. Spoločne privítajme turistov, príbuzných a priateľov, ktorí prídu na návštevu. Ukážme im naše krásne mesto, jeho skvelých obyvateľov a prírodu – kultúrne a historické dedičstvo. Samozrejme, trochu sa aj naďalej chráňme. Seba a svoje okolie. Všetci už predsa vieme ako na to. Predovšetkým však si podme užívať leto, tešiť sa zo života, rodín a priateľov. Veď letná sezóna nakoniec predsa len začala a zdá sa, že bude taká ako má byť.

Ing. Karol Gurka,
viceprimátor mesta

V skratke

 Mestská knižnica bude počas letných prázdnin otvorená v pondelok a štvrtok v čase od 9.00 do 12.00 a 12.45 do 17.00 hod.
Zdroj: Mestská knižnica

 Dňa 21. júna od 15.00 hod. do odvolania vydalo Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Kežmarku upozornenie o zvýšenom výskyte požiarov v meste. Oheň je pre les veľkým nebezpečenstvom, lebo poškodzuje jednotlivé stromy aj celé porasty nielen mechanicky, ale aj fyziologicky. Okrem samotných stromov – a dreva – ničí aj všetky ostatné zložky lesného ekosystému – pôdu, opadnuté listie – hrabanku a všetky rastliny a živočíchy, ktoré zasiahne. V niektorých krajinách (Austrália, Čína, Filipíny, Borneo, USA) je oheň nenahraditeľný ekologický faktor pôsobiaci pri šírení niektorých druhov a pri obnove lesa. Z územia Slovenska pochádza prvá zmienka o lesných požiaroch z rokov 1241 – 1242 z obdobia tatárskych vpádov, kedy Tatári hromadne zapalovali lesy, aby odtiaľ vyhnať skrývajúci sa obyvateľov. V neskoršom období boli požiare zakladané úmyselne, aby sa získala poľnohospodársky využiteľná pôda. Čiastočne bola takto zmenená a ovplyvnená aj horná hranica lesa u nás a to v čase valašskej kolonizácie v 13. – 15. storočí.

Zdroj: Riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Kežmarku

 Kežmarská informačná agentúra hľadá výpomoc pre letnú sezónu 2021. Vek od 17 rokov, anglický jazyk na komunikatívnej úrovni, nemecký jazyk je plusom. Poskytovanie informácií o cestovnom ruchu v regióne, práca s kasou. Pracovná doba voliteľná a flexibilná, po dohode. Životopisy zasielať na info@kezmarok.sk, alebo osobne v priestoroch KIA.

Zdroj: Kežmarská informačná agentúra

 Absolventi Školy umeleckého priemyslu v Kežmarku si pripravili pre verejnosť výstavu. Kreativita dýcha z výtvarných experimentov, klasickej maľby či fotografií. To všetko môžete vidieť vo Výstavnej sieni na Hlavnom námestí 64 do 30. júla.

Zdroj: Výstavná sieň v Kežmarku

 Okresného kola súťaže Hviezdoslavov Kubín sa v tomto roku zúčastnila študentka GPOH Soňa Kurtá, no bolo inou formou než predchádzajúce roky. Musela poslať videonahrávku so svojím prednesom. Vybrala si Hviezdoslavovu Veštbu kukučky. „Samozrejme, bolo to jednoduchšie, lebo som nemala až takú trénu. Hodnotiacia porota mi udelila prvé miesto. Verím, že krajšie kolo, ktoré sa uskutoční v septembri, bude za prítomnosti divákov,“ zhodnotila Soňa.

Zdroj: GPOH

 Pre odberné miesta v Kežmarku Hlavné námestie 13, 15, 19, 21, 23, 25, 29, 31 a Kostolné námestie 8, 19, 2597 je naplánované prerušenie distribúcie elektriny v nasledujúcom termíne a čase 26. júla 2021 od 08.00 do 15.30 hod. „Je nám ľúto, že práce, ktoré bezprostredne súvisia s opravou a pravidelnou údržbou distribučnej sústavy, obmedzia na nevyhnutný čas využívanie elektriny vo vašej obci. Údržba je však kľúčová pre zabezpečenie spoľahlivej a bezpečnej distribučnej sústavy. Je zároveň účinnou prevenciou pred neplánovanými poruchami“ pokračovanie na str. 6

Športové podujatie, ktoré organizovala Základná škola s materskou školou Nižná brána 8, Kežmarok bolo po dištančnom vzdelávaní pekným spestrením slnečných školských dní. Olympiáda detí pozná svojich víťazov a spoločný čas strávený v kolektíve a pri športe je tou najkrajšou odmenou.

-om-

Na nádvorí Kežmarského hradu sa lúčili školáci z neďalekej Základnej školy - Grundschule, Hradné námestie 38. Prítomných privítal riaditeľ Miroslav Beňko a tých najlepších žiakov odmenil knihou a diplomom. V sprievodnom programe sa nielen recitovalo, ale aj spievalo a tancovalo.

-pr-

Ukončenie školského roka poznačeného pandemiou sa uskutočnilo v Škole umeleckého priemyslu v Kežmarku. „Mnohí ho končíte úspešne, ste spokojní s vykonanou prácou, sebadisciplínou, zodpovednosťou. Viacerí ste zistili, že dištančná forma výučby je náročnejšia, že mať k dispozícii učiteľa a jeho usmernenie chýbalo. Každá skúsenosť je dobrá. Blahoželám vyznamenaným a oceneným žiakom. Ďakujem tým, ktorí sa svojou aktivitou zapojili do rôznych súťaží a spoločenských akcií, kde reprezentovali našu školu,“ zhodnotila v prihovore riaditeľka školy Marta Perignéthová.

-supkk-

Srdce pre zdravotníkov ozdobou Kežmarku

Kežmarčania sa pripojili k celosvetovej kampani vďaka. Pred radnicou pribudlo veľké červené srdce.

V utorok 22. júna v meste pod Tatrami slávnostne rozsvietili putovné Srdce vďaka pre zdravotníkov. Spolu ich po svete koluje 30. Rovnaké srdce stojí aj v Budapešti, Londýne či Paríži. „Nemali by sme zabúdať na tých, ktorí počas celej pandémie siahali na dno svojich síl. Prejav vďaka sa pomaly vytrácajú a preto sme radi, že si všetkých lekárov, zdravotníkov, policajtov, hasičov, skautov, pracovníkov a dobrovoľníkov v prvej línii, ktorí sa už viac ako rok zúčastňujú v boji proti pandémie koronavírusu, môžeme pripomenúť aspoň takýmto spôsobom. Vďaka ale patrí všetkým, ktorí v ťažkých časoch podali pomocnú ruku tým, ktorí to potrebovali. Srdce nie je len niečo mechanické, čo nás drží pri živote ale je aj cit a láska, ktorú chceme vyjadriť. Ak niekomu darujeme srdce,

darujeme mu to najdôležitejšie,” uviedol primátor Kežmarku Ján Ferenčák.

Symbolického aktu sa okrem primátora mesta zúčastnil aj riaditeľ kežmarskej nemocnice František Lešundák spolu s námestníčkou a primárkou oddelenia Jednoduchovej zdravotnej starostlivosti a chirurgického oddelenia Lýdiou Wikarskou. Deti kežmarských materských škôl jej odovzdali papierové srdiečka, ktoré vyrobili pre zdravotníkov. „Je to pre mňa pocta, že tu dnes môžem byť v zastúpení všetkých lekárov, zdravotníkov a nemocničného personálu. Veľa to pre nás znamená, že si ľudia všimajú, čo pre nich robíme a oceňujú to. Našu prácu robíme pre ľudí a naozaj sa ju snažíme robiť zo srdca,” poďakovala Wikarská.

Srdiečka pre zdravotníkov vyrobili deti z kežmarských škôlok.

Srdce vďaka, ktoré je tiež symbolom nádeje, že bude lepšie, mestu zapožičala spoločnosť Blachere Illumination Central Europe. Rozsviecovalo sa každý večer spolu s verejným osvetlením. V Kežmarku pobudlo do 6. júla, kedy si ho prevzalo mesto Svit.

Barbora Sosková

V Kežmarku úspešne prebehli prvé štátnice

Prví vysokoškolskí absolventi z kežmarského Miesta prvého kontaktu (MPK) Vysokej školy ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave (VŠEMVS) boli skúšaní prostredníctvom videohovoru za dodržania prísnych protiepidemiologických opatrení.

Tohtoročný akademický rok sa pre situáciu spojenú s koronavírusom niesol v znamení plnohodnotného dištančného vzdelávania. Okrem štúdia na diaľku si študenti historicky prvýkrát vyskúšali vo virtuálnom priestore aj záverečné bakalárske skúšky, ktoré sa konajú od pondelka 14. júna do stredy 16. júna v priestoroch kontaktného miesta MPK VŠEMVS v Kežmarku.

Ako uviedol kvestor Vysokej školy ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave Ľuboš Cibák, myšlienka ponúknuť štúdiachytivým obyvateľom kežmarského regiónu možnosť zvýšiť si kvalifikáciu vznikla zhruba pred štyrmi rokmi: „S veľkou podporou radnice mesta sa nám podarilo v Kežmarku otvoriť miesto prvého kontaktu našej

školy, cez ktoré sme prijímali prvých študentov pre oblasť manažmentu malých a stredných podnikov. Hneď v prvý rok sa

Štátne skúšky absolvovali študenti v online priestore.

našlo viac ako 30 študentov, ktorí mali záujem o štúdium na našej škole a dnes nastal ten čas, keď po troch rokoch ukončujú prvý stupeň vysokoškolského štúdia štátnou skúškou.”

Príprava na bezproblémový priebeh

záverečných štátnych online skúšok trvala niekoľko týždňov. Bolo potrebné zabezpečiť technické vybavenie a logistiku ako pre skúšajúcich a študentov, tak i pre technických administrátorov. Obhajoby prebiehajú pred skúšobnou komisiou ústnou formou. Kým členovia skúšajúcich komisií sedia v priestoroch vysokej školy v Bratislave, študenti sa pripájajú prostredníctvom videohovoru z rôznych miest na Slovensku.

Jedným z nich je Kežmarok.

„V rámci mesta sme už dlhšie mali záujem rozšíriť možnosti štúdia pre tento región a som rád, že dnes už vieme ponúknuť záujemcom o vzdelanie aj možnosť štúdia na vysokiej škole. Oslovili sme niekoľko škôl a veľmi pozitívne reagovala práve Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave. Dnes máme prvých absol-

ventov, prvé štátnice a prvé obhajoby. Zároveň je to pre nás impulz, že mesto Kežmarok sa stáva významným bodom v rámci vysokoškolského štúdia na Slovensku,” dodal primátor mesta Ján Ferenčák.

Barbora Sosková

V skratke

dokončenie zo str. 4

na ktoré, na rozdiel od plánovanej odstávky, Vás nedokážeme vopred upozorniť," zhodnotili eVSD.

Zdroj: eVSD

Stredná odborná škola Garbiarska 1 vyhlásila 2. kolo prijímacieho konania na školský rok 2021/2022 na nadstavbové štúdium v odboroch spoločné stravovanie a podnikanie v remeslách a službách. Termín uskutočnenia prijímacieho konania je 27. august.

Zdroj: SOŠ Garbiarska 1

Od pondelka 5. júla sa menia covidové farby na slovenskej mape. V porovnaní s aktuálne platným covid automatom už nie je žiaden okres v oranžovej fáze, všetky sú žlté a zelené. Epidemická situácia sa tak zase o niečo zlepšila i na východnom Slovensku. Celkovo bude v žltej farbe osem východoslovenských okresov, v zelenej 13.

Zdroj: MZ SR

V Nemocnici Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku, člen skupiny AGEL, bol v dňoch 21.–22. 06. 2021 realizovaný periodický audit certifikačnou spoločnosťou Det Norske Veritas, počas ktorého nemocnica úspešne obhájila certifikát kvality pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti podľa požiadaviek normy ISO 9001:2015. Nemocnica je držiteľom certifikátu od roku 2007 a každoročne ho obhajuje bez jedinej nehody s požiadavkami tejto medzinárodnej normy. „Snahou vedenia je budovať nemocnicu rodinného typu a v príjemnom a bezpečnom prostredí poskytovať kvalitnú zdravotnú a ošetrovateľskú starostlivosť s cieľom dosiahnuť maximálnu spokojnosť pacientov pri efektívnom využívaní disponibilných zdrojov. Jedným z nástrojov na dosiahnutie vytýčených cieľov je aj udržiavanie systému manažérstva kvality s víziou pružne reagovať na rozvoj medicíny a moderných liečebných metód pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pre potreby širšieho regiónu," hovorí riaditeľ nemocnice Ing. František Lešundák.

Zdroj: AGEL SK

Krajská organizácia cestovného ruchu Severovýchod Slovenska prichádza aj počas tohto roka s letnou kampaňou Legendarium, ktorá je určená pre rodiny s deťmi. Šiesty ročník súťaže nadväzuje svojim konceptom na ten predchádzajúci. Súťaž potrvá od 25. júna do 12. septembra. Nové lokality, zaujímavé miesta a najmä nezabudnuteľné dobrodružstvá, čakajú počas tohto leta na návštevníkov Prešovského kraja. „Legendarium má tento rok prívlastok Denník dobrodruha. Do tohto denníka môžu súťažiaci lepiť nálepky, ktoré nájdu voľne dostupné v prírode a taktiež zbierať pečiatky nachádzajúce sa v kultúrnych inštitúciách Prešovského samosprávneho kraja, športovo-zábavných centrách či galériách," vysvetľuje systém súťaže výkonný riaditeľ KOČR Severovýchod Slovenska Martin Janoško. Koncept súťaže je teda rozdelený na dve časti – hľadanie nálepiek a zbieranie pečiatok. Návštevníci Prešovského kraja nájdu nálepky legend v nových lokalitách, ako napr. Vrch Šafranovka, Chata Plesnivec či Tri Studničky v Poloninách. Nálepky sú umiestnené v trezoroch, ktoré je možné odomknúť len prostredníctvom špecifického kódu.

Zdroj: www.severovychod.sk

Primátor mesta absolvoval pracovné stretnutie s kvestorom Vysokej školy Ekonomické a manažmentu verejnej správy. Cieľom bolo možné poskytnutie ďalších priestorov pre študentov z Kežmarku, ale i celého regiónu.

-om-

Tím zdravotníkov mobilnej očkovacej jednotky z Nemocnice Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku n.o., člen skupiny AGEL, zaočkoval v teréne počas uplynulých dní a víkendu 1174 ľudí. Tím bol v obciach kežmarského okresu a vďaka spolupráci so starostami obcí sa mu podarilo zaočkovať aj imobilných občanov či obyvateľov osád: Žakovce, Toporec, Bušovce, Slovenská Ves, Výborná, Vojňany, Stráne pod Tatrami, Rakúsy, Križová Ves, Spišská Belá, Ihľany, Holumnica, Spišské Hanušovce, Veľká Lomnica, Vrbov, Vlková, Ľubica, Zalužica, Jurské, Podhorany. Tieto obce navštívil počas uplynulých dní tím zdravotníkov z kežmarskej nemocnice, ktorí boli zaočkovať záujemcov kežmarského okresu.

-agel-

Kežmarský šport si môže pripísať ďalší úspech. Zuzana Bujňáková sa stala majsterkou Slovenska Kick Light do 65 kg. „Tvrdý tréning a odbornosť trénerov bolo mojim kľúčom k úspechu. Ďakujem všetkým z Goral Gym, že ma podporovali až do víťazného zápasu. Verím, že z tejto partie budú vychádzať ďalší úspešní športovci," zhodnotila Zuzana.

-om-

Kežmarok plánuje postaviť enviromentálne centrum

V unikátnom objekte by sa mali realizovať aktivity enviromentálnej výchovy, vzdelávania a osvety, ktoré budú cielene prispievať k zvyšovaniu kvality života v Kežmarku.

Laureát súťaže Enviromesto 2019 už dlhodobo presadzuje politiku zeleného mesta. Vo štvrtok 1. júla mimoriadne zasadalo mestské zastupiteľstvo. Jednou z hlavných tém bolo odsúhlasenie návrhu na schválenie spolufinancovania výstavby enviromentálneho centra.

Samospráva tak chce využiť možnosť Ministerstva životného prostredia SR na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok na podporu realizácie informačných aktivít v oblasti adaptácie na zmenu klímy.

Mesto Kežmarok tak reaguje na aktuálne potreby a výzvy v oblasti starostlivosti o životné prostredie. „Našou túžbou a cieľom je vybudovať moderné, dynamické a zelené mesto. Obyvateľom a návštevníkom ponúkame pestrú paletu zážitkov v oblasti kultúry, histórie a umenia ako aj ich jedinečné prepojenie s okolitým prírodným prostredím. K tomu chceme pridať centrum, kde sa budú robiť rôzne enviromentálne workshopy, informačné semináre, konferencie, interaktívne výstavy s prednáškami, ale aj ukázkové hodiny pre pedagogických pracovníkov a zážitkové aktivity enviromentálnej výchovy,“ približuje projekt primátor Ján Ferenčák.

Súčasťou centra by boli aj názorné ukážky opatrení zameraných na zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy ako realizácia opatrení na zadržanie zrážkovej vody, ktoré vytvoria fyzické prostredie pre edukačnú a osvetovú činnosť.

Hradné námestie 3, kde sa má nachádzať budúce enviromentálne centrum.

Plánovaný rozpočet projektu je 926 300 eur a spolufinancovanie mesta bude 5 percent. Plánovaný rozpočet projektu v sebe zahŕňa financie potrebné na rekonštrukciu budovy, kde sa bude centrum nachádzať, materiálne – technické zázemie, informačné aktivity a zabezpečenie odborného personálu.

Barbora Sosková

Festival za €uro sa vrátil na hradné nádvorie

Obyvateľom a návštevníkom Kežmarku Festival za €uro pripomenul remeslo-kultúrny charakter vychýreného festivalu Európske ľudové remeslo.

Záujem o remeslá a folklór neustále. Nádvorie Kežmarského hradu v sobotu 10. júla už po druhýkrát ožilo jednodňovým podujatím s názvom Festival za €uro. Momentálna situácia podujatia vo veľkom rozsahu zatiaľ nepovoľuje, čo je jeden z dôvodov, prečo sa členovia organizačného výboru festivalu Európske ľudové remeslo (ELRO) rozhodli jubilejný 30. ročník presunúť na budúci rok.

„Kultúra a umenie sú dôležitou súčasťou nášho života. Je to spôsob interakcie s ostatnými

a spája celú spoločnosť. Keďže kvôli pretrvávajúcej neistej situácii okolo pandémie a s ňou súvisiacimi obmedzeniami, by sme jubilejný ročník festivalu ELRO nemohli uskutočniť v takom rozsahu a s takou slávou, ako si to zaslúži, rozhodli sme sa vrátiť späť jeho komornejšiu verziu,“ priblížil primátor mesta Kežmarok Ján Ferenčák.

Už od deviatej rána v stánkoch na nádvorí svoju prácu a výrobky predstavilo niekoľko miestnych a regionálnych remeselníkov. Priestor medzi nádvorím a múzeom patril stredovekej

kuchyni, ukážkam hrnčiarskeho remesla, lukostrelbe a ďalším dobovým atrakciám.

V kultúrnom programe od 10.00 hod. vystúpili viaceré folklórne súbory, hudobníci, tanečníci a umelci z Kežmarku a blízkeho okolia. Medzi nimi Podtatranček, Goralik, Letnička, Jánošíček, Maguráčik, Magurák, tanečná formácia Baila Magic Ladies, skupina historického šermu Slovenská turnajová spoločnosť, Sokoliari sv. Bavona či mini disco z populárneho projektu Dorotka z Fidorkova. Podujatie bolo do 17.00 hod. a nadviazal naň večerný koncert populárneho speváka Adama Ďuricu so samostatným vstupným.

Barbora Sosková

Poznáte svoje povinnosti ako majiteľa psa?

V skorých ranných hodinách 30. júna vykonali príslušníci mestskej polície opätovne preventívno-bezpečnostnú akciu so zameraním na kontrolu platných právnych predpisov na úseku držania psov.

Príslušníci mestskej polície sa zamerali na dodržiavanie ustanovení zákona 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov a dodržiavanie platných VZN o miestnych daniach. Súčasťou vykonávaných kontrol bolo aj zameranie sa na dodržiavanie povinností majiteľa psa na odstraňovanie exkrementov a pohybu psa

bez vôdžky. Počas akcie bola vykonaná kontrola 16 majiteľov psov, kde až v štyroch prípadoch bolo zistené nenahlásenie psa do evidencie psov. Mestská polícia preto znova upozorňuje majiteľov psov, že každý pes držaný nepretržite viac ako 90 dní na území Slovenskej republiky podlieha evidencii psov, kde je držiteľ psa povinný prihlásiť

siť psa do evidencie v lehote 30 dní od uplynutia posledného dňa vyššie uvedenej lehoty a to tam, kde sa pes v danom roku prevažne nachádza.

Vzhľadom k zisteným nedostatkom ako aj k tomu, že mestská polícia od začiatku roka zistila až 41 porušení platných právnych predpisov na úseku držania psov, bude mestská polícia v týchto preventívno-bezpečnostných akciách pokračovať aj v nasledujúcom období.

plk. Mgr. Štefan Šipula,
náčelník mestskej polície

Rok v znamení výročia Mestskej polície Kežmarok

Mestská polícia v Kežmarku začala písať svoju históriu 1. apríla 1991. Heslo „Pomáhať a chrániť“ sa stalo náplňou práce mestských policajtov, ktorú sme si 25. júna v meste pripomenuli kultúrnym programom spojeným s bilancovaním ich doterajšej činnosti.

V Kine Iskra vedenie mesta spoločne s príslušníkmi mestskej polície prišlo vzdať hold doterajšej práci strážcov poriadku a bezpečnosti v meste. „Ako jeho obyvatelia si možno ani neuvedomujeme, že žijeme v bezpečnom meste. Ak v meste vládne pohoda a príjemná atmosféra, zdá sa nám, že je to všetko prirodzené, bežné a samozrejmé. Zvyčajne nám až krízové situácie pripomenú, že to tak nemusí byť vždy. V takom prípade za návrat do „normálu“ vďačíme práve bezpečnostným štátnym i obecným zložkám,“ spomenul v úvode svojho príhovoru primátor mesta Ján Ferenčák. V čele mestskej polície sa vystriedalo už osem náčelníkov a deviatym sa v roku 2020 stal plk. Štefan Šipula.

Dejiny a súčasnosť mestskej polície

Pôvodom grécke slovo polícia (politia) znamená verejný poriadok a základom pojmu polícia je aj grécke slovo polis, čo v preklade znamená mesto. Prvá zmienka o vzniku obecných a mestských polícií pochádza z čias Rakúsko-Uhorska, kde pôsobila ako ozbrojená zložka na udržanie bezpečnosti a ochrany spoločenského poriadku, pričom miestna šľachta ju využívala aj na ochranu svojho majetku. „Tieto zložky okrem administratívnej právomoci mali aj súdnu moc a z toho vyplývajúcu policajnú právomoc. V tom čase bol mestský policajt podľa zákona považovaný za osobu, ktorá je vždy v službe, a preto ho musel každý občan bez ohľadu na spoločenské postavenie vždy poslúchnuť,“ povedal vo svojom príhovore Štefan Šipula.

Začiatky Mestskej polície Kežmarok sa začali písať od 1. apríla 1991, kedy začali prípravné práce na vznik mestskej polície pod vedením Jaroslava Božoňa a ďalších troch príslušníkov mestskej polície. Po náročných troch mesiacoch prípravných prác Mestské zastupiteľstvo Mesta Kežmarok uznesením č. 3/1991 na svojom zasedaní dňa 25. júna 1991 zriadilo Mestskú políciu Kežmarok ako poriadkový útvar mesta. Základy fungovania, úlohy, oprávnenia a kompetencie ako aj technické prostriedky stanovil zákon SNR č. 564/1991 Zbierky zákonov o obecnej polícii. Za prvého náčelníka bol vymenovaný Jaroslav Božoň, pričom v tom čase na mestskej polícii pôsobili štyria príslušníci a až následne sa stav príslušníkov mestskej polície postupne naplňoval. Spočiatku svoju činnosť vykonávali v jednonozmennej prevádzke počas dennej služby, neskôr sa prešlo na dvojzmennú prevádzku. V roku 1995 sa zrealizovala nepretržitá 24 hodinová prevádzka. Tieto zmeny vyústili do sprevádzkovania stálej služby, kde mohla verejnosť službu-

konajúcim policajtom oznamovať svoje podnety telefonicky na čísle 159.

Sídlo mestskej polície je v nedávno zrekonštruovaných priestoroch v centre mesta. Rástla postupnou modernizáciou systémov používaných pri výkone služby. Mesto dnes využíva SOS systém, ktorý chráni občanov mesta všetkých vekových kategórií. V súčasnosti má Mestská polícia vytvorených 18 pracovných miest príslušníkov mestskej polície a jedno miesto administratívno-technického pracovníka.

Práca príslušníkov polície v meste

Mestská polícia Kežmarok má za sebou od svojho vzniku dlhú cestu, plnú rôznych zmien a inovácií, ktoré ju budovali do dnešnej súčasnej podoby. Moderný mobilný defibrilátor vďaka odvahe a duchapritomnosti našich policajtov zachránil ľudský život. Technické vybavenie je určite významnou zložkou každej polície. Nemeňte dôležitú úlohu pri výkone služby však zohrávajú ľudské parametre príslušníkov policajného zboru. „Verím, že naši mestskí policajti majú stále na zreteli, že ich práca je službou. Rovnako ako práca všetkých zamestnancov štátnej a verejnej správy. Na túto východiskovú premisu by sme nikdy nemali zabudnúť. Naša práca je službou občanom,“ pripomenul v príhovore Ján Ferenčák.

„Veľké poďakovanie určite patrí najmä dvom príslušníkom, ktorí pracujú na mestskej polícii od jej vzniku, čiže od roku 1991 a ktorí sa zároveň podieľali na prípravných prácach pri jej vzniku. Cením si však každého príslušníka mestskej polície, ktorý k plneniu úloh pristupoval a pristupuje svedomite, v medziach zákona, s osobným nasadením a s ľudským prístupom nielen k občanom, ale aj ku kolegom,“ povedal náčelník mestskej polície vo svojom slávnostnom príhovore, kde zaznela aj jeho výzva: „V nasledujúcom období

Podakovanie za najviac odslúžených rokov v službe patrilo mjr. Ľubomírovi Pacanovskému a mjr. Vladimírovi Mikšovi.

bude jednou z hlavných priorít činnosti mestskej polície zabezpečenie bezpečnosti občanov a dôkladné dodržiavanie zákonov a všeobecne záväzných nariadení. Širšiu pozornosť chceme venovať preventívnym projektom, kde plánujeme vykonávať prednášky na základných a stredných školách, pracovať na rozširovaní kamerového systému v meste a realizovať rôzne projekty, ktoré prispievajú k zvyšovaniu bezpečnosti v meste. Je veľmi veľa oblastí, tém a určite aj rôznych problémov, ktoré nás v nasledujúcom období čakajú a tieto úlohy už sú v rukách nás, súčasníkov.“

Plány do budúcnosti

Okružných 30 rokov činnosti je dôvodom na zamyslenie, hodnotenie i vytýčenie ďalších cieľov.

„Želám Vám, aby Vás Vaša zmysluplná a nesmierne dôležitá práca aj osobne naplňovala a stala sa Vám radosťou, nie iba prostriedkom obživy. K tomu všetkému, pochopiteľne, pridávam pranie dobrého fyzického i duševného zdravia, ako aj pokojné rodinné či osobné zázemie,“ poprial v závere spoločného popoludnia primátor mesta.

Ondrej Miškovič

Spoločná fotografia príslušníkov mestskej polície s primátorom mesta pred Radnicou.

Oko architekta skúma pamiatky Kežmarku

Od začiatku tohto roka pôsobí na našom úrade v Kežmarku Teodor Štubňa ako vedúci oddelenia rozvoja mesta a výstavby. Pýtali sme sa ho na aktuálne projekty a stavby, ktoré mu architektonickými prvkami vyrazajú dych.

Prečo ste sa rozhodli pracovať pre mesto Kežmarok?

Kežmarok ma priťahoval z viacerých dôvodov. Mám 25 ročné skúsenosti s prácou v samospráve ako komunálny architekt, urbanista zo Spišskej Novej Vsi. Ťažisko mojej činnosti spočívalo okrem riadiacej práce v odbornej príprave stavebných investícií mesta. Samostatnou kapitolou, ktorú som mal na starosti, bol územný plán mesta. Domnievam sa, že by som mohol v Kežmarku prispieť k rozvoju nových mestských častí, starostlivosti o územie pamiatkovej rezervácie a objektov pamiatkového záujmu. Ďalším dôvodom je to, že sme sa s rodinou rozhodli presťahovať do Kežmarku. Našli sme si tu nové bývanie, manželka je Kežmarčanka a dochádzala deväť rokov za prácou do Kežmarku.

Na aké projekty sa v súčasnosti zameriavate?

Konkrétne sa s kolegami aktuálne zaoberáme priestorom okolo artikulárneho Kostola Svätej Trojice, Lícea a Gymnázia Pavla Országha Hviezdoslava. Tu by mohol vzniknúť verejný priestor nového charakteru, námestie s Domom kultúry i parkom. Prestavba budovy gymnázia s prístavbou budovy Školy umeleckého priemyslu otvára myšlienku čiastkového alebo kompletného odstránenia oplotenia gymnaziálneho areálu. Pamiatkári sú však proti. Problematický je dopravný prístup na Hviezdoslavovu ulicu, križovatky, parkovanie v širšom území, pešie a prípadné cyklotrasy, či zeleň. To všetko momentálne riešia projektanti architektúry dopravy a zelene. Rokujeme s Prešovským samosprávnym krajom, pamiatkovým úradom, dopravným inžinierom a ostatnými zainteresovanými.

Aké riešenia priestoru sa ponúkajú?

V tomto území môžeme vnímať isté rozvoľnenie štruktúry zástavby v okolí artikulárneho Kostola Svätej Trojice. Od roku 2008, kedy bol zapísaný do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO, sa na komplexné riešenie jeho okolia v prepojení na Lýceum a ostatné kostoly nenašiel čas a ani peniaze. Pravde-

podobne najvhodnejšia by bola architektonicko-urbanistická súťaž, ktorá by riešila prvky statickej a dynamickej dopravy v súlade s potrebami prepojenia jestvujúceho územia a nových stavieb. Primeraná mierka nových budov, kompozícia námestia a prepojenia na park so zeleňou sú námety, na ktorých spolupracujeme s kolegami z oddelenia prípravy investícií a s vedúcou

S pamiatkármi sa diskutuje neraz i vo výškach.

útvary územného plánu, stavebného poriadku a štátneho fondu rozvoja bývania Agátou Perignáthovou.

Uvidíme v blízkej dobe niektoré kežmarské pamiatky v novom šate?

Ďalšie prebiehajúce projekty späť s kežmarskými pamiatkami v majetku mesta sú Reduta a zvonica. Práve bežia ich rekonštrukcie pod gesciou útvaru výstavby, ktorý vedie Štefan Zima. Jedna z najkrajších renesančných zvoníc na Spiši bude mať v tomto roku obnovenú sgrafitovú výzdobu a fasádu. Mesto ju financuje z vlastných a zo zdrojov Prešovského samosprávneho kraja. Reduta dostane novú strešnú krytinu, okná i fasádu. Zdroje sú z mesta a Ministerstva kultúry.

Nájdeme v Kežmarku stavbu, ktorú ste navrhovali ako architekt projektant?

Pár realizácií sa nájde. Za všetky spomenie len novostavbu Rodinného domu číslo 75 na Starom trhu, oproti bývalému diskoklubu Kastelán. Pri jej tvorbe som vychádzal z výrazových prostriedkov vyplývajúcich z okolitej zástavby jednej z najstarších ulíc mesta.

Sú v Kežmarku stavebné objekty, ktoré vás fascinujú?

Určite, napríklad okolie evanjelických kostolov, Kostolné námestie, Hradné námestie, kasárne. Ide o tri pôsobivé miesta dotyku so zaujímavou sídelnou štruktúrou

a bohatou históriou. Z architektonických výrazových prvkov sú to podlomenicové strechy ukončujúce artikulárny kostol, meštianske domy situované na kežmarskej vidličke, Starom trhu. Renesančné atiky, ktoré predstavujú jednotiacu ukončenia kostolnej a zvonicej veže sa mi páčia. Interiéry kostolných budov majú pôvab, inšpirujú k opakovaným návštevám. Diela majstra Pavla na oltároch kostola svätého kríža a maľby v interiéri artikulárneho kostola sú podmanivé ako chorový organový spev a hlahol zvonov. Verím, že ma toto prostredie bude inšpirovať a podarí sa mi mojim dielom prispieť k zveladeniu mesta.

Patricia Rozgonyiová,
foto: Archív Teodora Štubňu

Separovanie pomáha životnému prostrediu, no ušetrí i finančné prostriedky

V našom meste sme od 1. júla začali s triedeným zberom kuchynského odpadu. Každá domácnosť dostane od mesta informačný leták a praktické pomôcky na triedenie – kompostovateľné vrečky a kôš na bioodpad.

V Kežmarku boli inštalované hnedé nádoby, do ktorých budete vrečky vyhadzovať. Obyvatelia v rodinných domoch budú bioodpad kompostovať v záhradných kompostéroch.

Bioodpad môže byť tak ako plasty, papier či sklo spracovaný a premenený na surovinu – kompost. Ak však končí v čiernych nádobách mrháme jeho potenciálom. Nielenže je jeho skládkovanie pre mesto zbytočnou finančnou záťažou, navyše jeho hnitie na skládke ohrozuje životné prostredie.

Preto je v našom spoločnom záujme šetriť finančné prostriedky a ochrániť našu prírodu. Vytriedený bioodpad bude kompostovaný a vznikne z neho prírodné hnojivo, ktoré je veľmi dôležitým zdrojom živín pre pôdu, rastliny a v konečnom dôsledku aj naše zdravie.

Rozvoz nádob do bytových domov zabezpečovali Verejnoprospešné služby Mesta Kežmarok.

Vážime si našu prírodu a preto triedime kuchynský odpad

Viete, ktorého odpadu je v smetných nádobách najviac? Možno vás prekvapí, že to nie je ani plast ani plechovky či kov. Podľa mnohých analýz odpadu v nádobách, ktoré posielame na skládky má najväčšie zastúpenie biologicky rozložiteľný

odpad. Tvorí priemerne 40 percent toho čo vyhadzujeme nielen v obciach, ale aj v mestách.

Opak je však pravdou. Bioodpad je najťažšia a zároveň najproblematickejšia zložka odpadu v čiernych kontajneroch. Na skládke je spolu s ostatným odpadom premiešaný a zhutňovaný. Pre svoj prirodzený rozklad potrebuje vzduch, ktorý na skládke chýba. Rozkladá sa tak oveľa dlhšie, hnije a spôsobuje vznik skleníkových plynov. Skládky dnes patria do prvej trojky producentov skleníkových plynov, ktoré spôsobujú dramatickú zmenu klímy. Okrem toho je to práve bioodpad, ktorý v zmesi odpadu v čiernom kontajneri spôsobuje zápach, výskyt hmyzu a láka hlodavce.

Navyše, skládkovanie bioodpadu má neblahý vplyv aj na naše financie. Poplatky za uloženie tony odpadu každým rokom rastú. Čím menej odpadu vytriedime, tým vyššie budú náklady mesta a následne aj občanov. Preto je dôležité triediť aj biologicky rozložiteľný odpad.

Práve preto začíname aj my v Kežmarku s triedeným zberom kuchynského odpadu z domácností. Naším cieľom je znížiť množstvo skládkovaného odpadu. Vďaka tomu môžeme ušetriť na skládkovaní a optimalizovať poplatky pre občanov. Navyše bude bioodpad využitý ako cenný zdroj živín pre poľnohospodárstvo a vďaka jeho triedeniu ochránime našu klímu. Zavedenie zberu kuchynského odpadu je navyše podporené aj legislatívne a vyplýva aj z dlhodobých cieľov Slovenska v oblasti odpadového hospodárstva.

Dôsledky klimatických zmien už počítujeme aj na našom území. Preto je nevyhnutné využívať benefity bioodpadu a premeniť ho na zdroj živín. V priemyselnej kompostárni sa premení na prírodné a prirodzené hnojivo – kompost, ktorý je dôležitým zdrojom živín pre pôdu, pestovanie a v konečnom dôsledku aj pre nás. Väčšina slovenskej pôdy je postihnutá eróziou v dôsledku intenzívneho poľnohospodárstva a používaním umelých hnojív. Kompost aplikovaný do pôdy jej dodá potrebnú organickú výživu, zlepši jej

Občanom mesta boli doručené i špeciálne zelené vrečky na kuchynský odpad.

vlastnosti a vďaka tomu sa zlepši aj kvalita poľnohospodárskej produkcie. Potraviny, ktoré budeme konzumovať budú mať viac vitamínov, minerálov a výživovú hodnotu.

Menej odpadu, recyklovanie a efektívne využívanie zdrojov je nevyhnutné preto, aby sme si aj v budúcnosti mohli dovoliť určitý životný štandard. Triedením odpadu, predovšetkým toho biologického, môžeme výrazne zlepšiť kvalitu nášho životného prostredia. Každý gram bioodpadu, ktorý neskončí na skládke prispieje k zníženiu skleníkových plynov a bojuje proti globálnemu otepľovaniu. Navyše vďaka kompostom hnojenej pôde bude naša pôda schopná lepšie absorbovať dažďovú vodu, ochráni nás pred povodňami a nebude erodovať. Využitie kompostu na hnojenie rastlín prinesie na naše stoly výživnejšie a zdravšie ovocie a zeleninu.

Ako kompostovať bioodpad v záhradách?

V Kežmarku sme sa rozhodli zvoliť systém jeho triedenia tak, aby bol pre občanov čo najviac pohodlný a zároveň účinný. V bytových domoch sa bude triediť do zberných nádob. V rodinných domoch môžeme v súlade so zákonom využiť efektívnejší model – kompostovanie v kompostovacích zásobníkoch. V tomto prípade ide o najlepší spôsob nakladania s odpadmi podľa takzvanej hierarchie odpadov, pretože kompostovanie priamo v záhrade sa pokladá za predchádzanie vzniku odpadu.

Naším cieľom je, aby v nádobách na zmesový odpad nekončil žiadny bioodpad. Preto sme pre vás pripravili informácie, ako úspešne kompostovať a znižovať množstvo produkovaného odpadu.

Premeňte odpad na zdroj. Kompostujte záhradný odpad v kompostéroch.

Kam umiestniť kompostér?

Kompostér je pre vašu záhradu užitočným pomocníkom aj estetickým doplnkom. Preto ho umiestnite tak, aby ste ho mali vždy poruke a jednoducho sa vám s ním manipulovalo.

Postavte ho na miesto tak, aby mal kontakt so zemou, na trávu alebo pôdu. Nemal by byť umiestnený v blízkosti pitnej vody či záplavovom území. Ideálne je postaviť ho do polotieňa alebo pod strom, aby nebol na priamom slnku. Do kompostéra by ste mali mať prístup z každej strany. Vďaka tomu sa vám bude kompostovaný materiál bez problémov vkladať a premiešavať. Zároveň jednoducho vyberiete hotový kompost z každej strany, čo oceníte ak máte väčší a objemnejší kompostér.

Zásady ako kompostovať

Na to, aby bol proces kompostovania úspešný je potrebné vytvoriť optimálne podmienky. Kompostovanie je riadený proces aj keď prebieha v záhradnom kompostéri. Mikroorganizmy a pôdne organizmy, ktoré bioodpad rozkladajú potrebujú svoj život, tak ako človek, dostatok vzduchu, vlhky a tepla, aby odpad premenili na humus. Ako im môžete pomôcť?

1. Správna veľkosť materiálu – ako palec - Bioodpad pred vložením do kompostéra zmenšíte záhradnými nožnicami alebo štiepkovačom. Ideálna veľkosť je približne 5 cm alebo veľkosť, ako palec na ruke. Takto zabezpečíte rýchlejší rozklad materiálu. Navyše sa vám kompostovaný materiál bude lepšie premiešavať.

2. Vyvážený pomer materiálov – aj zelené aj hnedé - Vyvážená strava je dôležitá pre nás, aj pre mikroorganizmy v kompostéri. Ak im doprajete bohatú a vyváženú potravu v podobe bioodpadu, váš kompost bude skôr hotový a bude oveľa výživnejší, ako keby ste ho tvorili len z pokosenej trávy. Premiešajte zelený bioodpad (šťavnatý – tráva, šupky z ovocia a zeleniny, kvety...) s hnedým (suchým – listie, štiepka, suchá tráva...). Hnedý materiál si pripravte hlavne na jeseň a dopĺňajte ho do kompostéra počas celého roka.

3. Dostatočná vlhkosť – vlhká hrudka - Rôznorodosť materiálov má vplyv aj na vlhkosť v kompostéri. Ak pridávate veľa vlhkého bioodpadu, masa môže byť premočená. Odpad začne hniť a zapáchať. Kompostovací proces sa pozastaví. Vtedy

Viac informácií nájdete na webstránke mesta Kežmarok v časti Život v meste.

VPS KK

je potrebné doplniť suchý materiál. Ak je naopak kompost suchý, mikroorganizmy nemajú dostatok zdrojov a opäť je kompostovanie stopnuté. Vlhkosť v kompostéri skontrolujete tak, že materiál stlačíte v dlani – nemal by byť sypký, ani z neho tiecť. Ideálne je ak vám v dlani zostane vlhká hrudka.

4. Dostatočný prístup vzduchu – premiešavanie vrstiev - Kompostovanie je aeróbny proces, čo znamená pre rozklad bioodpadu nevyhnutný prístup vzduchu. Jeho dostatok zabezpečíte rozmanitou štruktúrou kompostovaného materiálu a pravidelným premiešavaním vidlami alebo prekopávačom kompostu. Docielite tak rýchlejší rozklad, keďže sa spracované časti bioodpadu s mikroorganizmami dostanú skôr k novej vrstve potravy.

Označené zberné nádoby na Weiburskej ulici.

Čo ak máte veľa bioodpadu zo záhrady?

Ak máte viac bioodpadu, ako stihnete spracovať v záhradnom kompostéri, nadbytočný a nadrozmerný bioodpad môžete ho odviezť kedykoľvek počas otváracích hodín do kompostárne.

Ako tvoriť menej odpadu?

Každý deň môžeme urobiť jednu dobrú vec pre naše životné prostredie. Za celý rok je to tak 365 vecí a to je už celkom dosť. Poradíme vám, ako na to. Každým rokom stúpa produkcia odpadu. Priemerný Slováč vytvoril v roku 2019 až 435 kg komunálneho odpadu. Z toho až 45 percent je bioodpad, 35 percent je recyklovateľný odpad a len 20 percent je to, čo tam naozaj patrí na skládku a nedá viac využiť. Triedenie je jedným krokom k úspechu. Ak chceme znížiť množstvo odpadu, musíme sa zamyslieť už pri nakupovaní.

JRK - Premena odpadu,
foto: Ondrej Miškovič

Tržnica bude obnovovaná po etapách

Zámerom mesta je podporiť producentov nielen z okolia, ale aj v rámci celého okresu a regiónu Spiš.

Predpokladaný rozpočet projektu je 100-tisíc eur, pričom sa bude mesto uchádzať o príspevok 80-tisíc eur z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Rozhodli o tom poslanci počas zasadnutia mestského zastupiteľstva vo štvrtok 13. februára. Ide o súčasť projektu, ktorý by chcela samospráva realizovať po etapách. Prvá, ktorá bude zameraná na modernizáciu mestských trhových priestorov, by mala trvať deväť mesiacov.

Regionálna tržnica nechce konkurovať obchodným reťazcom, ponúkať však bude lokálne potraviny z okolia vypestované na poliach pod Tatrami. Mesto by chcelo starú tržnicu rozšíriť až smerom k tamajšiemu parkovisku a časom z nej spraviť krytú celoročnú tržnicu. Revitalizuje sa tiež celý park, ktorý je teraz zanedbaný a mesto bude naďalej pokračovať v hľadaní finančných prostriedkov.

Ďalším dôvodom na rozdelenie do etáp bol komplexný návrh prestavby mestskej tržnice vzhľadom na predpokladaný finančný objem, časovú náročnosť a rešpektovanie užívateľských a nájomných práv. V roku 2021 sa bude realizovať prvá etapa vedľa autobusovej zastávky a príslušného parku v predpokladanej investícii 300-tisíc eur.

Výstavbou nových priestorov sa vytvoria predpoklady k prebudovaniu súčasného trhoviska v jednotnom architektonickom ráze.

Ondrej Miškovič

Terajší stav autobusovej zastávky v Kežmarku pri Bažante.

Vizualizácia regionálneho trhoviska z projektovej dokumentácie.

Smart riešenia Kežmarku sú inšpiráciou i výzvou pre ostatné mestá

Kľúčové projekty otvárajú cestu pre rozvoj regiónov.

Primátor mesta Ján Ferenčák sa 1. júna zúčastnil v Bratislave podcastu o inovatívnych riešeniach pre samosprávy. Kežmarok sa stal dlhodobými plánovanými aktivitami lídrom v smart riešeniach. „Dlhodobo chceme v Združení miest a obcí racionalizovať postupy rozdeľovania financií pre samosprávy. Integrované územné investície by mali reprezentovať investície z rôznych zdrojov,“ približuje primátor.

Komplikovaný systém verejného obstarávania je problémom samospráv. Systémová finančná podpora regionálneho rozvoja je dnes

efektívnym nástrojom podpory. V panelovej diskusii Techsummit v Bratislave hovoril primátor o skúsenostiach z praxe. „Bezpečnosť občanov cez kamerový systém po kyberbezpečnosť je pre inteligentné mesto dôležitou. Štát by mal garantovať riešenie životných situácií občanov v samospráve,“ povedal primátor.

Nové nemocnice, nové materské školy, ale i mestá a obce si vyžadujú energetický manažment. Samosprávy ťažko hľadajú finančné zdroje pre vytváranie príležitostí na rozvoj. V našom meste sa vedenie zameralo na inteligentné

zelené riešenia a naďalej pracuje na tom, aby sa mesto pod Tatrami stávalo lídrom aj v tomto smere. „Investície a reformy nesmú akokoľvek poškodiť životnému prostrediu,“ zakončil v podcaste Ján Ferenčák.

Riešenia kybernetickej bezpečnosti si vyžadujú značné investície, ktoré bude musieť vynaložiť každá, aj tá najmenšia obec. Samosprávy v rámci financovania čakali na pomoc od štátu vo forme Plánu obnovy. Podľa zistených informácií bola väčšina riešení však pomenovaná len na úrovni centrálneho riadenia a samospráva nebola do diskusií nijakým spôsobom vtiahnutá.

„Kybernetickú bezpečnosť bude Plán obnovy riešiť aj v tom zmysle, že ľudia, ktorí pracujú s údajmi, budú musieť mať príslušné vzdelanie s cieľom zamedziť základným chybám,“ povedala Mariana Kollárová, projektová manažérka pre digitalizáciu Plánu obnovy z Ministerstva financií Slovenskej republiky.

Ondrej Miškovič

Pred remeslom klobúk dolu

Módny doplnok si v predchádzajúcich storočiach na hlavu nasadzovali dámy i páni. V uliciach sa s neodmysliteľnou súčasťou outfitu už tak často nestretávame. Originálne pokrývky hlavy nájdeme v dielni klobučníčky Eleonóry Gaškovej mladšej.

Nezvyčajné remeslo sa v rodine objavilo ešte počas druhej svetovej vojny. Vtedy 18 ročná babička Elena Budešová otvorila svoj prvý salón v Košiciach. V tradícii pokračovala aj dcéra, ktorá mala taktiež svoj modistický salón. Eleonóra Gašková staršia viedla svoje deti k ručnej práci, hoc len sedením pri televízore a navliekaním perličiek či lepením kvetov. Tak sa v mladej slečne zrodila láska k vytváraniu detailov na klobúkoch. Násť vhodné miesto na predaj zaujímavých výrobkov už nebolo také jednoduché. „Dlho sme hľadali predajné trhy, kde by bola naša práca patrične ocenená, kde by sme sa mohli dôstojne prezentovať a aby to malo aj úroveň. Veľakrát potom remeselník na obvyčajných trhoch medzi často nekvalitným tovarom zanikne. S festivalom ELRO sa to nedá porovnať. Ostala som v nemom úžase, keď sme sa zúčastnili prvýkrát. Nielen perfektná organizácia, program, ale aj ľudia a výber

remeselníkov. Všetko bolo premyslené do poslednej bodky. Tak by to malo byť všade, každý sa môže od vás učiť,“ hovorí tvorivá remeselníčka Gašková.

Je dôležité, aby bolo samotné miesto predaja dôkladne nachystané. Tvorca chce, aby jeho usilovná práca vynikla a zaujala návštevníkov. Proces vytvárania vízie trvá aj niekoľko dní či mesiacov. „Celý stánok dopredu pripravujem ešte v hlave doma v Košiciach, čo ako uloží, koľko miesta potrebujem, aké stojany, design umiestnenie tovaru. Na mieste trhov sme potom vybalení za menej ako hodinku. Celý ten prvý deň v podstate premiestňujeme priebežne, ako nám je to najpohodlnejšie,“ popisala prípravu Gašková. Priamo na festivale ELRO stretla a spoznala množstvo ľudí nielen zo Slovenska, ale aj zo zahraničia. Nadviazala s nimi spoluprácu a vytvorila si tak stálych zákazníkov. Sú to ľudia, ktorí vedia oceniť prácu

Klobučníčku vždy obklopujú jej výtvory na mieru.

a námahu pri tvorbe jedinečných výrobkov.

Prvý ročník remeselného festivalu sa do pamäte klobučníčky zapísal veľkými písmenami. „Bolo to úžasné, hneď v piatok ráno začalo pršať. Pri vybalovaní sme si hovorili, že tak tu sme skončili. Nechceli sme veriť vlastným očiam, že aj napriek nepriazni počasie sa celý víkend vydaril,“ tvrdí v závere rozhovoru remeselníčka Gašková.

Patricia Rozgonyiová,
foto: Archív Eleonóry Gaškovej

Textil hrá farbami

Materiál s veľkým potenciálom na tvorenie nás obklopuje každý deň. Ak sa dostane k mysli plnej nápadov a šikovných rúk, vznikne originálny výrobok. Nielen na najkrajšie zážitky z festivalu ELRO sme sa pýtali remeselníčky Margity Jurčovičovej.

„Žijem v rodine kde sa stále niečo vyrábalo a vyrába. Babička krásne vyšívala, sestra sa venovala batikovaniu a maľovaniu hodvábu a mamina pleteniu a šitiu. Práve mamina mi robí pracovnú asistentku v chránenom pracovisku, nakoľko som zdravotne znevýhodnená. Spolu vytvárame textilné bábiky, zvieratká, kľúčanky a dekoratívne predmety z rôznych materiálov,“ popisuje svoju cestu k ručným prácam Jurčovičová. Kreatívne tvorenie mali zrejme jednoducho v krvi. Už len násť spôsob, ako svoje výrobky vniesť do sveta. Príležitosťou bol pre nich festival ELRO, o ktorom sa už dopyčuli zaujímavé chýry.

Rozhodnutie pripojiť sa k ostatným remeselníkom priniesla samotná komunita.

Rozprávali sa medzi sebou o unikátnom festivale a o tom, aká úžasná táto akcia je. Pripraviť svoj predajný stánok závisí

Ukážka ručného šitia hračiek a doplnkov.

od ponúkaných výrobkov. Niektorí remeselníci na to potrebujú aj celý rok, aby ich mali dostatok. Určite je pre každého reme-

selníka výnimočným okamihom rozhovor s návštevníkmi. Nahliadajú mu na ruky a so zatajeným dychom sledujú proces výroby. Na záver finálny produkt ocení ne jeden záujemca a pridá zopár doplňujúcich otázok. „Väčšinou sa ľudia pýtajú, koľko trvá výroba jednotlivých hračiek a kde beriem inšpiráciu,“ hovorí Jurčovičová. Uznanie prišlo aj od vtedajšieho prezidenta Andreja Kisku, ktorému sa práca remeselníčky veľmi páčila. Tento moment patrí medzi tie najkrajšie, ktoré mohla na festivale ELRO zažiť.

Prvý ročník remeselného festivalu priniesol pre nového remeselníka zaujímavú skúsenosť. Mnohokrát sa potešili tomu, že boli vybraní spomedzi viacerých a mohli sa zúčastniť. Možno bol na začiatku i strach, či sa v množstve podobne šikovných ľudí nestratí. „Bola som prekvapená perfektnou atmosférou a záujmom ľudí o moje výrobky,“ spomína na svoju pre-miery na festivale Jurčovičová.

Patricia Rozgonyiová,
foto: Archív Margity Jurčovičovej

Drevokumšt je stopou ľudskej ruky a fantázie srdca

Ako prvý na Slovensku začal remeselník Juraj Adamjak vyrábať pod vlastnou značkou jedinečné sústružené drevené misky so zachovanou pôvodnou kôrou. Tie vďaka rozmanitému tvaru, povrchovej úprave ľanovým olejom, prírodnej kôre z nádherne prírodne vyfarbeného masívu dreva sú ekologické originály.

Tokárske výrobky sú z koreňov a hrčíc stromov, ktoré mali ťažký život. Hoci ich pokrútilo, nezlomili sa a rástli ďalej. Tam sa skrýva najkrajšia kresba dreva, ktorú je potrebné nájsť. Mnohokrát sú výrobky z drevín, ktoré boli zachránené pred ohňom a bol im daný ďalší rozmer života po vyrúbaní. Misy sú z tvrdých drevín od Tatier - zo slivky, hrušky, čerešne, orecha, jablone, alebo z jaseňa, javora, buku.

„Tradičnému tokárskemu remeslu som sa vyučil v umeleckom družstve Javorina. Posun môjho remesla nastal pod vlastnou značkou výrobou a sústružením do mokrého dreva. Zachovaním originálneho tvaru, kresby a pôvodnej kôry na výrobku vznikli umelecké originály, ktoré dostali meno pramisky“, približuje svoju cestu za poznaním remesla Adamjak. Rodák z Kežmarku pochádza z remeselnej rodiny. Už jeho otec ako výrobca ždiarskeho kroja sa zúčastňoval na prvých ročníkoch ELRO. Festival podľa názoru remeselníka patrí k najlepším

organizovaním remeselným a kultúrnym podujatím na Slovensku.

Odmena v podobe záujmu zo strany verejnosti je najsladšia. Preto remeselníka potešilo, že po prezentovaní výrobkov ho oslovili viaceré televízie a rozhlas. „Urobili reportáž o mojej práci, čo mi pomohlo dostať sa do povedomia, lebo živiť sa umeleckým remeslom je ťažké. Za to som svojmu rodnému mestu veľmi vďačný, že nezabúda na svojich remeselníkov. Vybrali ma spropagovať ELRO v Teleráne a mal som obľadený otcov výrobok – ždiarsky serdák, v ktorom som výrobu misiek s kôrou predvádzal ako novinku. Potešilo ma, keď mi návštevníci ELRA povedali, že ma videli v televízii a kvôli mojim výrobkom si prišli pozrieť ELRO až Bratislavu a iných kútov Slovenska,“ hovorí remeselník Adamjak.

Počas návštevy festivalu tokárskeho remeselníka zaskočila svojim postrehom jedna návštevníčka. Vraj majú drevené misky kazy, teda

Práca na tokárskych výrobkoch.

pôvodné puklinky v dreve, suky a hrčce. Tie sú v remesle považované za prednosti a potvrdzujú originalitu z prírody. Práve to vyhľadávajú zahraniční zákazníci. Celú situáciu zachránil jej manžel. „Povedal, že nech si to nevšímam, lebo ona vidí kazy všade – je zubárka. Boli to prvé výrobky tohto druhu a návštevníci sa s takými misami ešte nestretli. Dnes ich už vyrábajú viacerí remeselníci. Som rád, že som bol ich priekopníkom,“ dodáva v závere rozhovoru jedinečný remeselník Adamjak.

Patricia Rozgonyiová,
foto: Archív Juraja Adamjaka

Tradíciu sklárstva prezentuje už takmer 20 rokov

Remeslo sa nedá naučiť zo dňa na deň. Prácu so sklom Peter Fiala sledoval už od útleho detstva. Nadviazal na rodinnú tradíciu, v ktorej pokračuje dodnes. Zručného remeselníka sme sa okrem iného pýtali i na zážitky z predchádzajúcich ročníkov festivalu ELRO.

„Môj starý otec mal už za Prvej Slovenskej republiky sklársku dielňu, kde vyrábali sklenené výrobky. Môj otec sa u neho vyučil sklárskemu remeslu a ja som ich nasledovníkom,“ približuje svoje začiatky remeselníckej výroby Fiala. Vyučovanie na sklárskej škole v Bratislave ho naučilo vyrábať laboratórne prístroje a pomôcky. Neskôr sa mu ponúkla výhodná pracovná príležitosť, kde sa zoznámil s novými technológiami výroby farebného dekoratívneho a úžitkového skla. Na začiatku milénia si založil živnosť a odvtedy sa medzi výrobkami najčastejšie objavujú svietniky, kahančeky, olejové lampy či drobná sklenená bižutéria. Takéto sklo je vzdušné, ľahké, transparentné s jemnými pastelovými odtieňmi, akoby vybratými zo spektra jarnej dúhy.

Pripojiť sa k ostatným remeselníkom sa pán Fiala rozhodol po tom, čo sa o festivale dozvedel samé pozitívne ohlasy. „Počul som, že festival ELRO patrí k najkrajším podujatiam zameraným na propagáciu a predaj ľudovo-umeleckých výrobkov na Slovensku. Chýry neklamali - ELRO je ozajstný festival, sviatok ľudového remesla,“ hovorí sklársky remeselník. Ešte pred samotným predajom je dôležité prichystať potrebné komponenty. K predvádzaniu remesla potrebuje remeselník spojiť horák, napojiť hadice, zladiť šlapák, ktorým sa reguluje kyslík, plyn a vzduch. Neskôr musí rozložiť tovar, keďže je každý kus balený zvlášť.

Spomienky na prvú účasť na festivale ELRO sa Petrovi Fialovi spájajú s množstvom

ľudí, ktorí mali záujem o ručnú výrobu a techniku práce. So záujmom kladli otázky a skúšali si výrobu. Celkovo bol ako remeselník spokojný s organizáciou podujatia. Rovnako aj tým, že sa na ňom zúčastňujú len výrobcovia, ktorí na mieste predvádzajú výrobu svojho tovaru. Spomedzi niekoľkých ročníkov vyzdvihuje pre neho ten najdôležitejší. „Najkrajší bol pre mňa ročník 2007, kedy som bol korunovaný za kráľa remesla ELRO. Veľmi si vážim toto ocenenie,“ spomína remeselník.

Odzva od návštevníkov, ktorí nazerali do stánku so sklárskymi výrobkami, bola rôzna. Jedna otázka spomedzi viacerých remeselníka zaskočila. „Počas predvádzania výroby fúkania skla vo vojenskom stane sa ma opýtal jeden pán, či je to sklo, ktoré som práve dokončil horúce. Ja som mu odpovedal, že je a či chce vyskúšať. Odpovedal, že áno a chytil práve dokončený výrobok. Samozrejme, že sa popálil a chladil si následne ruku na tyči vojenského stanu,“ približuje pre neho veselú príhodu remeselník.

Patricia Rozgonyiová

Hrnčiarsky kruh sa točí za sprievodu ľudových piesní

Jedinečnosť festivalu odokrýva i jedno z dávnych remesiel, ktorými sa ľudské pokolenie zaoberá – hrnčiarstvu. Zasvätiť svoj život ručnej práci sa rozhodol aj Igor Macák, ktorý v rozhovore s radosťou zaspomínal i na svoj prvý ročník festivalu ELRO.

Práci s hlinou sa naučil v Slovenskej ľudovej majolike v Modre. Tradičný postup práce pokračoval glazovaním, maľovaním a nakladaním vypaľovacej pece. „Prvý ročník ELRA som sledoval v televízii a rozhlase. O neopakovateľnej atmosfére tohto festivalu som počul od jeho účastníkov – kolegov remeselníkov,“ pripomína si prežitú chvíľu remeselník Igor Macák. Vo svojom stánku chce v ňom predstaviť svoju tvorbu i to, aby zo stánku dýchala autenticita a čerpanie z tradície ľudovej výroby.

„Môj prvý ročník ELRO bol v roku 1991. Bol som mladý, sortiment mojich výrobkov nebol ešte taký široký ako dnes. Bol som očarený atmosférou celého podujatia, krásou a jedinečnosťou mesta Kežmarok ako aj láskavosťou a prívetivosťou samotných Kežmarčanov. Nikdy predtým som niečo podobné nezažil,“ pripomína si výnimočný zážitok hrnčiarsky remeselník. Srdečné spomienky má Igor Macák na pani, ktorá bývala v domčeku neďaleko kežmarského hradu. Milá staršia pani si pred neho priniesla nízký stolček a celé dianie sledovala. Celé tri dni

trvania festivalu sa živo zaujímal o to, ako sa remeselníkovi darí, chválila jeho výrobky. „Dokonca mi ponúkla, aby som si do dvora jej domu odložil na noc hrnčiarsky kruh a hlinu na točenie. Táto milá pani mi počas celého trvania festivalu ELRO dodávala svojou láskavosťou a srdečnosťou veľa pozitívnej energie a radosti. Na túto pani nikdy nezabudnem,“ hovorí Macák.

Neďaleko jeho slávnejší kolega Ján Parikrupa z Pozdišoviec návštevníkov fascinoval nielen svojím remeslom, keď na svojom hrnčiarskom kruhu vytváral tradičné pozdišovské špásové džbány, krčahy, siňaky, siločky, ale aj svojím krásnym hlasom. „Pri svojej práci spieval harčarske piesne zo svojho regiónu Zemplín. Svojím prejavom a šarmom vzbudil u divákov obdiv, ktorý títo následne prejavili spontánnym a úprimným potleskom. Majster Ján Parikrupa je výraznou osobnosťou medzi nami, ľudovými výrobcami,“ dodáva remeselník Macák.

O nezabudnuteľné, neraz vtipné, momenty sa spomedzi návštevníkov postarali najmä deti. Často sa dotýkali točiarenskej hrnčiarkej hli-

Malému remeselníkovi pod rukami oživa hlina.

ny a pýtali sa, či je to plastelína. Veľakrát si za hrnčiarsky kruh sadli sami a vytvorili si svoju nádobku. Hneď sa obratom pýtali, či si môžu tento hrnček vypáliť doma v rúre.

„Chcem vyjadriť uznanie, úctu a obdiv všetkým tým, ktorí stoja pri organizovaní tohto výnimočného festivalu ľudového remesla a ľudového umenia. Myslím si, že túto prácu robia s výnimočným nasadením všetkých svojich schopností. Vážim si ich prácu aj zapojenie celého mestečka do diania,“ hovorí v závere rozhovoru hrnčiarsky remeselník.

Patricia Rozgonyiová,
foto: Archív Igora Macáka

Krása vpísaná do dreva

Prvotne úžitkový materiál je pre nás už samozrejmosť. I naši predkovia opracovávali ťažké polená na pokrývku strechy, vyrezávali varešky či strúhali hračky pre deti. Viac výtvarníčka ako remeselníčka Hana Jánska v rozhovore prezradila, čo všetko dokáže s drevom vymyslieť.

Drobnej manuálnej práci sa Jánska naučila úplne sama. Neľahká úloha upratať dielňu po otvorení ju presvedčila, že si tradičné náradie nechá. S ním tvorí tak špecificky, že sa nedokáže zaradiť ani medzi rezbárov, ani stolárov, hoci narába s rovnakým materiálom. Nachádza ho na brehoch riek a dáva mu novú šancu zažiarieť. Občas jej už pri love naplavenina evokuje tvary, ktorými sa môže po opracovaní stať. Dôkladné prezretie dáva tušiť, že naplavenina potrebuje vyčistiť a vykefovať, aby sa zbavila neželaných škodcov. Často sa remeselníčka rozhodne pôvodné hrdzavé klince v dreve zanechať a tým dodá výtvoru unikátny ráz.

Kreatívna duša, ktorú môžete poznať aj pod názvom Hanina patina, jednoducho vidí poten-

ciál všade, kam sa pohne. „Dávam vyniknúť prirodzenú pôvodnú patinu na domčekoch, kostolíkoch, zvoniciach. Z nich vytváram kompozície dediniek a lazov na naplavenom dreve alebo do rámov ako obrazy. Z plastík sú to rybky, vtáky, koníky a anjeli,“ hovorí remeselníčka. V dielni neskôr pribudnú drobné kocky a ihlany, základy pre budúce miniatúrne stavby. Na pozemku z rôznorodých naplavenín vyrastú domčeky a ruka zručnej výtvarníčky dokreslí malé okienka. I takéto dediny čakali v stánku na festivale ELRO, kde sa prvýkrát zúčastnila v roku 2019. To je na Slovensku známe ako špičkový jarmok s úžasnou atmosférou.

„Bola som nadšená zo záujmu návštevníkov, rozhovorov, z ich počtu, zo záujmu detí sledovať

Domček sa akurát zmestí do detskej dlane.

proces výroby domčeka a možnosť si to skúsiť. Napokon v mojom stánku spontánne vznikli tvorivé dielne s veľkou účasťou a radosťou,“ spomína na tieto chvíľe Jánska. Nielen detské rúčky viedla po nerovnom sukovom dreve tak, aby spoločne vytvorili jedinečný výrobok. Dokonca ju svojou návštevou potešili i priaznivci a priatelia z Trenčína, Popradu a Brezna. Aj keď remeselníčku len tak niečo nezaskočí, prekvapila ju otázka, prečo je tu len po prvýkrát. Netradične recyklovaný materiál dáva na obdiv okrem remeselného festivalu aj na rôznych výstavách. Rustikálna dekorácia v sebe spája výnimočný príbeh kúska dreva z Váhu a umeleckej mysle, ktorá nepozná hranice.

Patricia Rozgonyiová,
foto: Archív Hany Jánskej

Ženy majú v rukách netradičné remeslo

Med' je materiál patriaci horám, každé ráno ich vychádzajúce slnko odieva do medeného odevu. Kováčka Anna Budáčová hľadala svoje umiestnenie v remesle, až spolu s priateľkami celkom priľnuli k medi.

Spracúvaním tohto celkom poddajného kovu vytvárajú predmety ozdobného a drobného úžitkového tovaru. Vyrábajú ozdobné podkovičky, srdcia, anjelov, interiérové dekorácie, lyžičky. „Med' je zároveň materiál, ktorý nás premoštuje k druhému remeslu a tým je šperkárstvo. Vďaka ich spojeniu sa predmetom vdychuje nový rozmer a vznikajú kované zdobené šperky,“ predstavuje svoje remeslo Budáčová. Základom remesla budúce kováčky priučil pred trinástimi rokmi kamarát, ktorý študoval na umeleckej škole v Kremnici. Neskôr ich ponechal ísť vlastnou cestou rozvoja.

Rozhodnutie pridať sa k ostatným remeselníkom na festivale ELRO prišlo onedlho. Podľa slov kováčky tu má remeselník priestor medzi svojimi. Je o neho záujem a má príležitosť hrdo s dôstojnosťou mu náležiacou odprezentovať svoju tvorbu. Príprava remeselníckeho stánku však prebieha postupne a trvá počas celého roka. Vyrobiť dostatok

tovaru z každého druhu a vytvoriť inovatívne výrobky stojí predovšetkým čas, úsilie a chuť.

Najkrajší zážitok bol pre kováčky energetizujúci pocit zo všetkých tých ľudí čo sa pristavili, z ich záujmu o toto remeslo a proces tvorby. Rovnako i spokojnosť, ocenenie práce rúk a tvorivosti. Tak je veru remeselník spokojný a vie že to, čo robí má zmysel. Prvý ročník festivalu ELRO sa stal pre kováčky zaujímavým zážitkom. „Na svoj prvý ročník si spomíname ako na veľkolepú udalosť, keďže je to festival ktorý je snom každého remeselníka. Aj preto, že je tu možné stretnúť sa, zažiť a predsať si skúsenosti s remeselníkmi rozmanitého druhu,“ dodáva Budáčová.

Výrobky z dielne kováčok medi majú rôzne razenie ozdôb, či už na človeka alebo na objekty do interiéru. Často návštevníci zaskočili remeselníčky otázkou, či už niekedy podkovali koňa. Hneď potom nasleduje závažnejšia otázka: Ktorým smerom sa má zavesiť

Remeselníčky vyrábajú podkovičky i šperky.

podkova? Odpoveď býva dilemou, kde sa dá tráviť dlhý čas filozofickými úvahami. V závere rozhovoru vyzdvihuje remeselníčka prístup k tradíciám a umeniu. „Mesto Kežmarok organizuje čisto remeselné-umelecký festival jediny svojho druhu. Tým dáva možnosť iného pocitu pre umenie a remeslo. Pocit s puncom dôstojnosti a ušľachtilosti,“ hovorí medokováčka.

Patricia Rozgonyiová,
foto: Archív Anny Budáčovej

Remeslo s ňou šilo už od mladosti

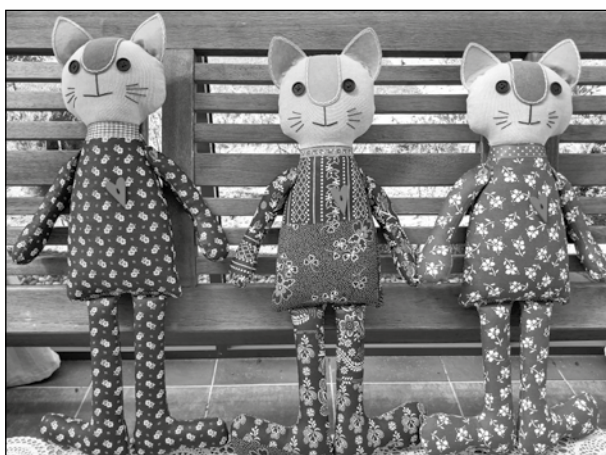
Tenký steh, niekoľko hodín usilovnej práce a hračka je na svete. Pri šití si človek namáha zrak, pozorne musí kontrolovať doslova každý milimeter. Pani Baková sa v spomienkach vrátila do druhého júlového týždňa, kedy svoju prácu ukázala návštevníkom festivalu ELRO.

Od nepamäti obdivovala remeselníčka ručnú prácu šikovných ľudí a vlastnú výrobu. Šitie bolo v minulosti považované ako nevyhnutná zručnosť, ktorú musela ovládať každá žena. Jemné ručné práce s ihlou po storočiach nahradili šijacie stroje. Predchodcovia tých, ktoré poznáme dnes mali manuálny pohon. Obchody nemali dostatok módnych tovarov, preto sa kupovali časopisy s nielen krajčíorskymi postupmi. Nové oblečenie vznikalo pohybom ihly a nite

v rukách tých zručnejších. Po čase začala svoju tvorbu prezentovať Baková na remeselných jarmokoch a folklórnych festivaloch. Pri príprave vyhradeného miesta na predaj výrobkov strávi približne dve hodiny. Premýšľa nad tým, ako hračky správne umiestniť a vhodne naaranžovať.

Hoci sa remeselníckeho festivalu ELRO zúčastnila iba dvakrát, na ten prvý ročník nikdy nezabudne. „Pre mňa neskončiteľný zážitok, s určitou istotou môžem povedať, že na celý život. Veľmi rada prídem na ELRO do

Kežmarku každý rok. Je tam úžasná atmosféra, výber zaujímavých remesiel. Kežmarok je krásne mesto s históriou a ELRO je pre mňa top podujatie,“ tvrdí Baková. Rada sa vracia k fotografiám zachytávajúcimi neopakovateľné chvíle. Priznáva, že sa so záľubou zoznamuje s novými ľuďmi a komunikuje s nimi. Z niektorých zákazníkov sa stali časom dokonca i priatelia. Tí milou hračkou potešili seba alebo blízkych.

Ručne šité hračky zaodela modrotlač.

Najkrajším zážitkom boli pre remeselníčku momenty, kedy ju pri práci ľudia spoznávali. Prišli z ďalekých častí Slovenska, pripomenuli sa jej, obdarovali úsmevom a milým slovom či pochvalou. „Celý život sa riadim vetou: čo dávame, to aj dostávame,“ zakončila rozhovor remeselníčka Baková.

Patricia Rozgonyiová,
foto: Archív pani Bakovej

Jemná malba na sklo potrebuje nežnú ruku

História remesla je na Slovensku rozšírená od konca 18. storočia. Dnes pri tvorbe dominuje estetický aspekt a v popredí oproti minulosti je osobnosť a originalita tvorca. Príbeh svojej kreatívnej činnosti a vytvorenie vlastného štýlu popisuje remeselníčka Janka Balintová.

Začiatky drobnej ručnej práce bývajú rôzne. Venujú sa im od mala v rodine, vedú ich k nim starí rodičia. Niekedy samotného tvorca nadchnú iní. Podobne to bolo aj v tomto prípade. „Remeslu malbe na sklo som sa naučila na kurze pre kreatívne zmyšľajúcich i zručných ľudí v centre voľného času v Bratislave pred 13 rokmi. Neskôr vlastnou prácou a zdokonalením techniky som sa prepracovala k vlastnému štýlu malby na sklo,“ hovorí dekoratérka Balintová. Pri práci využíva starú techniku moderným spôsobom. Maľuje transparentnými farbami na sklo, ktoré vytvárajú vitrážový efekt. Do malby vnáša sakrálnu tematiku spojenú vždy s určitým významom. Inšpiráciu berie okrem iného z gotických katedrál, ktoré navštívila a preniesla cez svoje návrhy na sklo do rôznych foriem, veľkosti skla, až po úžitkovú dekoráciu bytov i sklenených ručne maľovaných šperkov.

Storočná tradícia sklomalby presvedči-

la remeselníčku natoľko, že sa ju rozhodla prezentovať na ELRO. „Chcem ju vnieť do dnešnej doby originálnym spôsobom, ktorý približujem dnešnému modernému človeku s využitím sakrálnych i ľudových motívov, aby sa slovenské kultúrne dedičstvo zachovalo aj v podobe maľovaného moderného skla,“ dodáva remeselníčka Balintová. Každý kus vytvoreného výrobku je detailne zabalený, aby bol chránený pred rozbitím a poškodením. Trvá preto niekoľko desiatok minút, kým sa finálny produkt dostane na svoje miesto v remeselnom stánku. Dôležitá je i estetická inštalácia a celkový dizajn, ktorého cieľom je návštevníka osloviť. Ten na oplátku pri predvážaní tvorivej práce bombardoval remeselníčku otázkami. „Najčastejšie otázky boli spojené so spôsobom maľovania, ako dlho trvá namaľovanie, schnutie a pri ukážke videli priamo ako nanášam kontúry či farby na sklo,“ tvrdí sklomalíarka.

Remeselníčka pridáva ku sklu často i drahokamy.

Výnimočným zážitkom sa pre ňu stal prvý a zatiaľ jediný ročník festivalu. Pred tromi rokmi spolu s ostatnými remeselníkmi predviedla to najlepšie z tvorby. „Boli naozaj majstrami svojho remesla, ktoré každý reprezentoval a ukazoval to svoje naj. A celé podujatie bolo vynikajúco zorganizované, na odbornej úrovni, s príjemnou atmosférou mesta, milých návštevníkov i ústretových organizátorov,“ spomína Balintová.

Patricia Rozgonyiová,
foto: Archív Janky Balintovej

Za zvukmi tradície

Hru na fujaru si mnohí spájajú s folklórnymi slávnosťami alebo pasienkami plnými oviec. Výrobe tohto unikátneho nástroja sa remeselník Michal Fiľo venuje od roku 1984 a na kežmarský festival ELRO bol pozvaný už od jeho prvých ročníkov.

Majster ľudovo umeleckej výroby prezentuje tradičný spôsob výroby a hry na pastierskych hudobných nástrojov ako sú fujary, píšťaly, koncovky či dvojačky. Jeho najväčšou snahou je odovzdávať tradície, zručnosti výroby a hry nasledujúcim generáciám. Začiatky cesty remeselníka sú naozaj rôzne. „V prvom počiatku to bol kolega zo zamestnania Dušan Šúr, ktorý sa venoval výrobe črpákov a fujár. Potom som začal navštevovať rôznych výrobcov. Najväčšou inšpiráciou pre mňa bol výrobca pán Ladislav Libica, ktorému som vďačný za odovzdanie remesla výroby fujár a píšťal,“ hovorí Fiľo. Dokonca sa spolupodieľal na zápise fujary a jej hudby do nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO a v roku 2005 teda účinkoval na jej prijatí v Parí-

ži. Na prelome milénia založil fujarové trio Javorová húžva, s ktorým privítalo svätého otca Jána Pavla II. v Banskej Bystrici. Michal Fiľo organizuje celoslovenské stretnutia fujaristov v Čičmanoch, sám hudobný nástroj prezentuje v rôznych krajinách sveta. Niekoľko rokov bol predsedom Združenia autentického folklóru v Pohroní.

Prvú možnosť zúčastniť sa festivalu ELRO ako remeselník hneď využil. Momenty z prežitých dní považuje dodnes za jedinečné. „Boli to pekné začiatky a veľmi rád na ne spomínam aj vzhľadom na to, že sme jarmoku zúčastňovali aj s mojím svokrom a postupne aj s mojím synom. ELRO bolo a je stále výnimočné tým, že si nás organizátori vedeli uctiť,“ spomína Fiľo. Vďaka dobrej súhre vedeli spoločne prezentačný stá-

Folklórny nástroj svojimi tónmi rozozvučí jedno srdce.

nok pripraviť za pomerne krátky čas. Vzhľadom na ich ponúkané výrobky na to potrebovali iba 30 minút. Neopakovateľné chvíle na seba nenechali dlho čakať.

Najkrajší zážitok sa tvorcovi spája s príjemným prekvapením, keď bol ocenený ako kráľ remesiel. „Som veľmi vďačný za možnosť spolupracovať na programovej časti ELRO. Medzi pekné zážitky patria tiež stretnutia s primátormi a organizátormi podujatia,“ približuje výrobca fujár. Často sa stretáva s obdivom a veľkou vďakou za to, že sa snaží udržiavať naše národné tradície.

Patricia Rozgonyiová,
foto: Archív Michala Fiľu

Porota začala s čítaním súťažných prác Literárneho Kežmarku

Uzávierka prihlasovania prác do 56. ročníka Literárneho Kežmarku, súťaže mladých poetov a prozaikov skončila. Do 30. júna mohli žiaci a žiačky základných škôl, študenti a študentky stredných škôl posilať svoje práce a emailová schránka Literárneho Kežmarku sa nimi utešene zaplnila. Trom zo šiestich minuloročných víťaziek jednotlivých kategórií, sme položili štyri otázky.

Evka Onderišinová
(minuloročná víťazka I. kategórie – poézia)

Koľkokrát si sa už prihlásila do súťaže Literárny Kežmarok a s akým úspechmi?

Po prvýkrát to bolo ešte v roku 2017, mala som osem rokov a veľmi som sa potešila čestnému uznaniu v poézii, to isté sa zopakovalo aj v roku 2018, v roku 2019 to už bolo druhé miesto v próze, stále som bola žiačkou 1. stupňa ZŠ J. Švermu v Humennom, a minulý rok počas 55. ročníka som sa tešila dokopy dvakrát. Prvé miesto mi udelili v próze a 3. miesto v poézii.

Odkedy sa venuješ písaniu a čo ťa k nemu priviedlo?

Píšem, odkedy sa pamätám. Teda spomínam si, že keď som ešte nevedela písať, mamka si zapisovala kedykoľvek a kdekoľvek moje prvé rýmy, poprekrúcané slová, z ktorých vznikali prvé novotvary. Najviac sa mi darí počas chvíľ voľna, najmä cez letné prázdniny, keď ležošme s mamkou na záhrade a písanie ide oveľa ľahšie – slniečko, voda a teplo, to sú moje ideálne podmienky. A čo ma k písaniu viedlo? V prvom rade som mala veľký vzor vo svojom staršom bratovi Samkovi, tomu sa darí dodnes, mamka je mojím hnacím motorom a veľkou „cenzorkou“, ale výborné podmienky máme aj v škole, pretože všetky slovenčinárky sú „posadnuté“ písaním, recitáciou a vlastnou tvorbou. Už dlhé roky v škole funguje redakčný a rozhlasový krúžok, naše učky nás vždy

správne navedú a myslím si, že cítia talent už na diaľku.

Ako si spomínaš na minuloročný LK a čo sa ti na ňom najviac páčilo?

Pre mňa to bol neskutočný zážitok aj napriek tomu, že zúrivá pandémia znemožnila uvoľnenosť a väčšiu návštevnosť ako po iné roky. Ani dážď nám neprekazil vreľé uvítanie na úrade, krásny program v lýceu spojený s odovzdávaním ocenení. Ale najviac sa mi na ročníku páčilo divadelné prevedenie víťazných prác, pretože boli so mnou obaja moji rodičia a pri slovách Doma nikdy nie sme sami. Ale nám je hej! U nás doma sa nikdy nenudíme, sa obaja naraz rozplakali od dojatia, pretože nimi začínala moja víťazná práca, ktorá sa točila najmä okolo mojich najbližších – mamky, ocka a Samka. Ľúbim svoju rodinu, ale milujem aj Kežmarok, mesto pod Tatrami.

Chystala si sa poslať svoje práce aj do tohtoročnej súťaže a čo by si odkázala tým, ktorí ešte rozmyšľajú o tom, či tak niekedy urobia?

Po ročníku 2020 som si myslela, že už sa takéto obdobie nezopakuje a my v septembri sadneme do školských lavíc a pôjdeme podľa každoročného plánu, aj toho literárneho, ďalej. Napokon sa situácia zhoršila niekoľkonásobne a zrazu sme na celých sedem mesiacov zostali doma. Mnohé bolo po prvýkrát a mnoho sa zmenilo. Všetky plány akoby padli, dôležité bolo zostať doma a neochorieť. Keď sme sa nedávno vrátili do škôl, tak sme zrazu začali akoby na začiatku školského roka. Keďže termíny sú posunuté, tak ja už pracujem naplno na svojich dielkach, aj keď mi veľmi chýbajú podnety zo školského kolektívu, ale i z domova. Kopec zážitkov sa nekoná, množstvo tajomstiev ostalo neodhalených. Navyše ja mám už niekoľko týždňov obe zápästia zafixované sadrou a obväzmi, atletika nepustila, let bol krásny, dopad tvrdý, ale nevzdávam sa, naši mi pomáhajú dokonca aj s písaním. Avšak všetkým, ktorí majú akýkoľvek nápad odkazujem, držte sa ho, dajte ho na papier a sami zistíte, ako vám to ide. Pretože písaniu treba

podľahnúť rovnako ako čítaniu kníh, obe aktivity majú svoje čaro, ktoré nás často ako jediné dokáže odtrhnúť od skutočnosti a vtiahnuť do sveta fantázie.

Barborka Porvažníková
(minuloročná víťazka I. kategórie – próza)

Koľkokrát si sa už prihlásila do súťaže Literárny Kežmarok a s akým úspechmi?

Do súťaže Literárny Kežmarok som sa minulý rok prihlásila prvýkrát. Na moje veľké prekvapenie som hneď získala prvé miesto v II. kategórii – v próze. Písala som príbeh o mojom pradedkovi – Moje bezzubé slniečko.

Odkedy sa venuješ písaniu a čo ťa k nemu priviedlo?

Písaniu sa venujem od prvého stupňa základnej školy. Najskôr som začala s básničkami, ktoré som posielala do viacerých známych literárnych súťaží. Za každú báseň som získala pekné ocenenie. To ma posúvalo dopredu, motivovalo písať ďalej. Páčila sa mi hra so slovami, rýmami, zachytávanie krásy okolitého sveta v básňach. K písaniu ma priviedlo citlivé vnímanie všetkého okolo mňa. Moje úspechy ma len utvrdili v tom, že to má zmysel, že v tom mám pokračovať. Zaujímavé okamihy mi dozrievali v mysli dlhšiu dobu, po kúskoch som si ich začala zapisovať na papier a postupne vznikla moja prvá próza, ktorá mi hneď priniesla to najkrajšie miesto na najprestížnejšej literárnej súťaži.

Ako si spomínaš na minuloročný LK a čo sa ti na ňom najviac páčilo?

Na minuloročný Literárny Kežmarok mám len tie najkrajšie spomienky, keďže bol mojím prvým. Páčilo sa mi mesto, celý program bol výborne zorganizovaný na vysokej úrovni, potešili ma aj ceny, príjemné občerstvenie. Dozvedela som sa mnoho zaujímavostí z histórie Kežmarku. Síce práve vtedy pršalo, no moje srdce poskočilo od radosti, keď som počula svoje meno na prvom mieste. Myslela som, že sa mi to len sníva. Rovnako milé bolo počuť žiakov umeleckej školy prednášať práce ocenených a medzi nimi aj tú moju. Ďakujem

za príležitosť zúčastniť sa na takej veľkolepej slávnosti. Je to splnený sen každého mladého autora. Verím, že si to ešte niekedy budem môcť zopakovať.

Chystala si sa poslať svoje práce aj do tohtoročnej súťaže a čo by si odkázala tým, ktorí ešte rozmýšľajú o tom, či tak niekedy urobia?

V zásuvke môjho stolíka stále driemu moje ďalšie práce, s ktorými by som sa rada zapojila aj do tohtoročnej súťaže. Všetkým skrytým talentom by som odkázala, aby sa neváhali zapojiť, možno ich prvá báseň alebo príbeh budú tento rok víťaznými.

Magdaléna Martišková
(minuloročná víťazka III. kategórie – próza)

Koľkokrát si sa už prihlásila do súťaže Literárny Kežmarok a s akým úspechmi?

Na Literárnom Kežmarku som sa zúčastnila desaťkrát, mám z neho desať ocenení, z toho jedno prvé a druhé miesto za prózu, dve tretie miesta za poéziu a šesť čestných uznání. Viac nebude, už som prekročila vekovú hranicu, začala som študovať na VŠ a túto kategóriu LK nemá, čo mi je aj veľmi ľúto.

Ako si spomínaš na minuloročný LK a čo sa ti na ňom najviac páčilo?

Vždy sa mi súťaž, vyhodnotenie, rozbor a program veľmi páčili, žiaľ, už nebudem môcť porovnať, ako to bude po tých výrazných zmenách, ku ktorým tento rok došlo. Dúfam, v mene všetkých ostatných súťažiacich, že to bude rovnako kvalitné, prínosné a zaujímavé ako bývalo doposiaľ.

Chystala si sa poslať svoje práce aj do tohtoročnej súťaže a čo by si odkázala tým, ktorí ešte rozmýšľajú o tom, či tak niekedy urobia?

Prajem všetkým, súťažiacim, porote, organizátorom a celému tímu LK veľa kreatívnych nápadov, nech zažijete nezabudnuteľné chvíle a budete sa k LK vracieť každoročne ako ja. Pozdravujem všetkých.

Boris Švirloch

Gastronomický festival pouličného jedla zavíta do Kežmarku

Možnosť pochutnať si na skvelom pouličnom jedle v jedinečnej atmosfére historického Kežmarku budú mať obyvatelia a návštevníci mesta od piatku 6. augusta do nedele 8. augusta.

Festival Fest Street Food prinesie množstvo unikátnych špeciálnych slovenskej aj zahraničnej kuchyne, ktoré prekvapia chuťové pohárikmi aj fantáziou. Do mesta pod Tatrami zavíta 15 unikátnych a štýlových stánkov a foodtruckov. Okrem gastronomického zážitku podujatie ponúkne aj sporenie kultúrnym programom, počas ktorého vystúpia Juraj Bača Band, DJ Milan Lieskovský a Teáter Komika.

„Dobré jedlo spája ľudí, nehovorím o tom, že vďaka nemu môžeme poznávať rôzne kultúry a zvyky. Aj preto som rád, že vďaka tomuto unikátnemu gastronomickému festivalu budú mať ľudia v Kežmarku možnosť ochutnať veľa vynikajúcich jedál, ktoré u nás nie sú úplne bežné,“ uviedol primátor mesta Ján Ferencák, pod ktorého záštitou sa podujatie koná.

Aj tradičné jedlá sa dajú robiť moderným štýlom a ponuka Fest Street Food v Kežmarku bude naozaj rozmanitá – okrem klobások a langošov na festivale nájdete aj sladké a slané trdelníky, zapečenú zmrzlinu v burgri, bubble waffle či bravčové kolená v pivnom náleve.

„Ďakujeme mestu Kežmarok za pozvanie a skvelú spoluprácu pri príprave tohto jedinečného podujatia. Veríme, že spojenie gastronomického umenia s kultúrnym programom vytvorí v historickom centre skvelú atmosféru. Účastníci ochutnajú tradičné jedlá a rôzne špeciality, ktoré môžu vyskúšať iba na festivaloch pouličného jedla. Naše food trucky a food

stánky pripravujú napríklad americké BBQ pripravované 4 hodiny v originálnom smokeri, zapekanú zmrzlinu v burgri, plnené hotdogy v domácich brioškách a mnoho iných street-foodových jedál,“ dodala organizátorka Eva Jančíková z Art Café Štrba.

Pouličná kuchyňa, street food, má tradíciu v starovekom Grécku, Egypte, Číne a Peru. Pouliční predajcovia vtedy ponúkali chutné a rýchle lokálne pokrmy určené na priamu konzumáciu v rámci trhovísk. Dnes sa tento druh kuchyne spája s prepracovanou estetikou stánkov a food truckov v kombinácii s jedlami pripravovanými s precíznosťou a z tých najkvalitnejších surovín.

Vstupné na Fest Street Food v Kežmarku je zadarmo. Dôležité informácie pre návštevníkov sú k dispozícii na www.visitkezmarok.sk a na www.fsf.sk.

Barbora Sosková

**GASTRONOMICKÝ FESTIVAL
POULIČNÉHO JEDLA POD TATRAMI**

**06. - 08. AUGUST 2021
KEŽMAROK**

**KEŽMAROK
Fest Street Food
6.8. - 8.8.2021**

WWW.FSF.SK **FESTSTREETFOOD**

PREDAJNÝ ČAS		SPRIEVODNÝ PROGRAM	
Piatok	12:00 – 22:00	Moderátor: Gabriel Blcháč www.onuo.sk	
Sobota	11:00 – 22:00	Piatok - 6. august	21:00 Juraj Bača Band
Nedeľa	11:00 – 20:00	Sobota - 7. august	19:30 DJ Milan Lieskovský
		Nedeľa - 8. august	16:00 Teáter Komika: Klaun Hudobníkom

Vstupné: zadarmo

KEŽMAROK **NUBIUM** **KONDUTIAK** **ORIGINALS** **Langošky** **ArtCafé**

Od cykloturistiky po vyhliadkovú vežu

Ocenenie v ankete Najlepší v cestovnom ruchu Prešovského kraja za rok 2020 bolo udelené dlhoročnému spolupracovníkovi OOCR Tatry-Spiš-Pieniny. Turizmus na Slovensku posunul Ernest Rusnák desiatkami činností na regionálnej úrovni.

Ernest Rusnák je vyškoleným značkárom od roku 1989. So značkováním turistických chodníkov začal ešte niekoľko rokov predtým, keď sa do popredia dostávala turistika a cykloturistika. Osemnásť rokov pôsobil ako celoslovenský predseda sekcie cykloturistiky Klubu slovenských turistov. V rámci nej každoročne zabezpečoval slovenské cyklozrazy na celom území Slovenska. Značkovanie turistických chodníkov a cyklotrás stále aktívne zabezpečuje. V regióne Levoča obnovuje, značuje a udržiava spolu 600 km peších chodníkov a cyklotrás. Každoročne obnoví turistické značky na takmer 100 km peších chodníkoch a na viac ako 100 kilometroch cyklotrás na území Spiša. Bol to práve on, ktorý navrhol kompletne značenie v Levočských vrchoch po zrušení Vojenského obvodu Javorina v roku 2010.

Za roky pôsobiace v cestovnom ruchu napísal cez 250 rôznych príspevkov o cestovnom ruchu a turistike v odborných časopisoch,

dennej a periodickej tlači. Zaujímavá je aj jeho súkromná zbierka starej turistickej literatúry, ktorá patrí k najširšej na Slovensku. Je autorom a spoluautorom viacerých knižných publikácií. Najvýznamnejšia je kniha Ako vznikali turistické chaty a útulne na Slovensku. V tomto roku má v pláne vydať ďalšiu reprezentačnú publikáciu Dejiny levočskej turistiky, v ktorej bude uvedená aj história uhorskej, československej a slovenskej turistiky.

V rámci rôznych projektov zabezpečil spracovanie, montáž a osadenie takmer stovky trojrozmerných turistických máp v okresoch Levoča, Kežmarok a Stará Ľubovňa a to od obce Osturňa až po Dúbravu pod Braniskom. Ďalšou jeho aktivitou je aj osadzovanie drevených smerovníkov na križovatkách turistických chodníkov a cyklotrás. Jeho najväčším projektom v súčasnosti je výstavba 35 metrov vysokej vyhliadkovej veže na vrchole Javoriny – Marčuliny, ktorej celkové náklady presahujú

Ernest Rusnák pri preberaní ocenenia v oblasti cestovného ruchu.

sumu 170-tisíc eur. Spracovanie projektovej dokumentácie na túto aktivitu sám financoval a z vlastných zdrojov financuje aj časť výstavby.

K oceneniu srdečne blahozeláme a do ďalšej práce prajeme pevné zdravie, veľa elánu a mnoho rovnako zaniatených priateľov a spolupracovníkov!

Gabriela Bodnárová

Spomíname na pána doktora Slovíka

MUDr. Dominik Slovík by sa 4. júla dožil deväťdesiatky. Staršia a stredná generácia si pána doktora veľmi dobre pamätá. A tá mladšia pozná už len jeho synov, ktorí kráčajú v otcových šľapajach a pôsobia taktiež v Kežmarku – ortopéd MUDr. Peter Slovík a chirurg MUDr. Pavol Slovík.

Dominik Slovík pochádzal z Horného Spiša – z obce Krempachy, ktorá s ďalšími dedinami pripadla po vzniku Prvej česko-slovenskej republiky Poľsku. Po druhej svetovej vojne mnohí Slováci opustili svoje rodiská a presťahovali sa na Slovensko – podobne prišli aj Slovíkovci. Dominik s ďalšími presťahovanými priateľmi začal chodiť na známe kežmarské gymnázium, kde maturoval roku 1951.

Po maturite začal učiť na ľudovej škole v Starej Lesnej, pretože v tom čase bolo málo učiteľov. Táto práca ho však neuspokojovala. Preto odišiel do Košíc na Lekársku fakultu Univerzity Pavla Jozefa Šafárika. Po skončení štúdií a absolvovaní povinnej vojenskej služby začal pracovať v kežmarskej nemocnici na chirurgickom oddelení pod vedením skúseného chirurga Tibora Galasa. V tom čase pracovalo v nemocnici málo lekárov a doslova každý musel robiť všetko a byť univerzálny.

Tak sa doktor Slovík napokon vyznal aj v internom lekárstve, aj v dermatologickom, dokonca keď bol nedostatok lekárov, slúžil aj na gynekologicko – pôrodníckom oddelení. Pre svoje znalosti často brával aj nočné pohotovostné služby, na ktorých sa skutočne stretol so všelijakými prípadmi.

Doktor Slovík liečil aj svojim neopakovateľným humorom nielen v ambulancii, ale aj v civilnom živote a bol u Kežmarčanov veľmi obľúbený. Vystresovaných pacientov upokojoval vtipnými bonmotmi, napríklad pri poranenej ruke, ktorú musel zošívať, zahlásil: Keby ste si to strkali niekde inde, nebolo by sa vám to stalo. Mnoho historiek bolo však aj vážnych. Lekár patrilo do operačného tímu, ktorý koncom 60. rokov 20. storočia zachránil život človeka, privezeného do nemocnice s nožom v srdci. Raz dokonca na návšteve známych zachránil dieťa, ktoré rozhrýzlo tenké sklo z uzáveru vínového demižónu.

MUDr. Dominik Slovík.

Kým sa spamätalo, stihol mu v momente vybrať všetky úlomky.

Doktor svoje chirurgické vedomosti a skúsenosti neskôr prenášal aj na mladších chirurgov – lekárov. Po odchode z oddelenia začal pracovať Slovík ako ambulantný chirurg, popri tom sa stal aj vedúcim lekárom miestnej polikliniky a bol ním až do svojej predčasnej a nečakanej smrti dňa 22. mája 1989.

Nora Baráthová

Tajomstvá hradných depozitárov. Fotografia nemeckej škôlky (2. časť)

Kežmarská nemecká škôlka založená na základe myšlienok Friedricha Fröbela začala písať existenciu 1. júla 1872. Išlo o prvý takýto vzdelávací ústav v niekdajšom slobodnom kráľovskom meste. Pokračovanie článku je z aprílového čísla.

Vďaka finančnej stabilite ženského spolku sa jeho vedenie v máji 1880 rozhodlo kúpiť dom Adolfa Fränkela na Hradnej ulici 11. Mesto ho pre potreby škôlky pomohlo upraviť a zariadiť. V nedeľu 16. októbra 1881 prebehla posviacka priestorov obsahujúcich predizbu, sály na hranie sa a ručné práce, bývanie pre učiteľku, kuchyňu, komoru, pôjd a dreváreň. K dispozícii bol zároveň dvor s ihriskom a záhradkou. Slávnostného otvorenia sa zúčastnilo vedenie Ženského spolku škôlka, mešťanosta Daniel Herczogh, podporovatelia i deti. Otvárací príhovor predniesla predsedníčka Johanna Nendtvich, po nej detský zbor zaspieval pieseň. Nasledovala recitácia Johanny Koromzay, prvej zapísanej chovankyne ústavu. Po nej rečnil Stefan Palcsó, keď vysvetlil dôležitosť detského vzdelávania, výhody Fröbelových zásad a vymenoval zásluhy ľudí pôsobiacich v záujme škôlky. Prejav ukončil priáním, aby škôlka naďalej pokračovala v stanovenom ciele. Zmena lokality sa odrazila v návštevnosti, zapísaných bolo 49 detí. Pravidelná dochádzka sa pohybovala na úrovni 36 až 40 chovancov. Škôlka dosiahla maximum v roku 1908, keď v nej bolo

80 detí.

V zbierkovom fonde Múzea v Kežmarku sa nachádzajú iba tri fotografie spomenutej škôlky, ktoré sú pre poznanie dejín tunajšieho školstva zvlášť vzácne. Jedna z nich, datovaná na 10. jún 1937 (s rozmermi 13,7 x 8,6 cm) zachytáva exteriér s učiteľkou a skupinkou detí. Pred nimi je krásne upravený dvor. Záber evokuje príjemnú atmosféru, čo dokladá dobový opis z ružovej slávnosti (takzvaný Rosenfest): „Po tom, ako škôlka získala vlastný objekt priamo v meste, spoznali Kežmarčania precíznu starostlivosť učiteľky. Už pri vstupe do domu a na dvor vládol najkrajší poriadok a čistota, v záhrade pôvabne a starostlivo pestované kvetinové záhony, stromy a vence z listia poskytlí osviežujúci pohľad.“

Ako v každej dobe aj kedysi vyučovací proces ovplyvnili negatívne javy, napríklad vojny, choroby, epidémie. Správa z apríla 1885 vraví: „Predošlý rok bol v tunajšej škôlke veľmi tragický, lebo vládla zlá epidémia detských nemocí, šarlach a osýpky, ktorým, žiaľ, padli za obeť tiež návštevníci škôlky. Tak dopadli i ostatné rodiny, ktorých deti nenavštevovali škôlku, takže nie je možné

predpokladať, že za rozšírenie chorôb možno viniť jej navštevovanie. Preto chceme rodičov upokojiť, aby naďalej ako predtým posielali deti do škôlky, kde sa pod najlepšou starostlivosťou a znamenitým vedením učiteľky mnoho hodín zaoberajú primeranými hrami a činnosťami, čím rozvíjajú a cvičia svoje telesné a duševné schopnosti bez nadmerného úsilia.“

Aký bol režim prvej kežmarskej škôlky? Najmladší Kežmarčania využívali jej služby celoročne. Výnimkou bol august, mesiac prázdnin. Výučba prebiehala v závislosti od ročného obdobia. V letnom polroku (15. máj – 15. september) trvala v čase od 8.30 do 11.30 hod. a poobede od 14.00 do 17.00 hod. Zimný interval (16. september – 14. máj) bol kratší, presnejšie od 9.00 do 11.30 hod. a poobede od 13.30 do 16.00 hod.

Po vzniku Československa nastali pre nemeckú škôlku ťažšie časy. Vďaka pomoci podporovateľov a darcov sa jej podarilo udržať do septembra 1939. Vtedy sa spojila s denným útulkom, ktorý Nemecká strana - Deutsche Partei otvorila začiatkom toho istého mesiaca. Po vypuknutí Slovenského národného povstania v lete 1944 nastal trvalý koniec, sprevádzaný evakuáciou a vysťahovaním nemeckého obyvateľstva mimo oslobodeného Československa.

Za vyše 70 rokov pôsobenia nemeckej škôlky v Kežmarku sa ako učiteľky vystriedali Hedwig Wahliß (učila v rokoch 1872 – 1883), Irma Szent-Istvány (1883 – 1887), Clementine Szent-Istvány (1887 – 1899) a Margit Schulz-Pálesch (1899 – 1944?).

Vladimír Julián Ševc

Kežmarská Bazilika svätého Kríža na pamätnej medaile

Medzi najvýznamnejšie pamiatky mesta Kežmarok určite zaraďujeme neskorogotickú Baziliku svätého Kríža, ktorá bude tento rok zvečnená už aj na pamätnej medaile.

Prvá zachovaná písomná správa o Bazilike sv. Kríža pochádza z roku 1383. Na mieste dnešného chrámu bola kedysi drevená kaplnka. Jeho dnešnú podobu nám zachovala gotická prestavba v polovici 15. storočia. Jeden z najväčších spišských gotických chrámov dosadá klenbou svätejny na 12 pilastrov, ktoré symbolizujú apoštolov ako základy cirkvi. V roku 1998 bol kostol pápežom Jánom Pavlom II. povýšený titulom Basilica minor. Tým sa stal prvou nemariánskou bazilikou na Slovensku.

Kežmarská pamätná medaila má priemer 35 mm a je vyrazená do dvoch mincových kovov: mosadz a patinovaná mosadz. „V takejto edícii vyšli i pamätne medaily z Levoče, Prešova, Košíc a Sabinova,“ povedal autor projektu Peter Ščecina.

Rukopis autora, ktorý bol predlohou k vytvoreniu pamätnej medaily.

Na rube bazilika a na líci erb

Na averze pamätnej medaile sa nachádza v hornom kruhospise názov mesta Kežmarok, na spodnej strane v kruhospise názov mesta ako to poznáme z prvej písomnej zmienky - Kashark.

V hornom ľavom mincovom poli je letopočet 1251, ktorý predstavuje rok prvej písomnej zmienky. V dolnej ľavej časti mincového poľa je zobrazený obrys Slovenskej republiky s vyznačenými geografickými súradnicami mesta Kežmarok, a to: severná geografická šírka 49° 08'

15' a východná geografická dĺžka 20° 25' 47'. V pravom mincovom poli sa nachádza erb mesta Kežmarok. Na reverze mince je v centrálnej časti mincového poľa zobrazená Bazilika svätého Kríža a v kruhospise je i rovnaký nápis. Informačný leták pri medaile slúži na poskytnutie základných informácií o meste Kežmarok (geografia, história, erb mesta, bazilika sv. Kríža a technické údaje s popisom medaily). „Pamätne medaily a leták chcem ponúknuť na predaj v turistických a informačných predajniach,“ doplnil autor Ščecina. Informácie a objednávky pamätných medailí môžete adresovať na medaila.vyroba@gmail.com.

Ondrej Miškovič,
zdvoj: visitkežmarok.sk

Vo vežičke kežmarskej Reduty našli historický odkaz vo fľaši

Unikátny historický nález sa podarilo nájsť pri rekonštrukcii národnej kultúrnej pamiatky zo 17. storočia.

Reduta bola za národnú kultúrnu pamiatku vyhlásená v roku 1981. Ide o pôvodne renesančnú budovu, ktorá za svojimi múrmi ukrýva množstvo príbehov. „Pri rekonštrukčných prácach vežičky na budove reduty sme v guli našli sklenenú fľašu, v ktorej boli uložené artefakty na pergamenovom papieri napísané v latinčine a doplnené kresbou. S vzácnym nálezom sme ihneď oboznámili pamiatkový úrad a pani Cintulovú, riaditeľku Múzea v Kežmarku, aby ho nechali preložiť a uchovali pre budúce generácie,“ uviedol vedúci oddelenia rozvoja mesta a výstavby Teodor Štubňa.

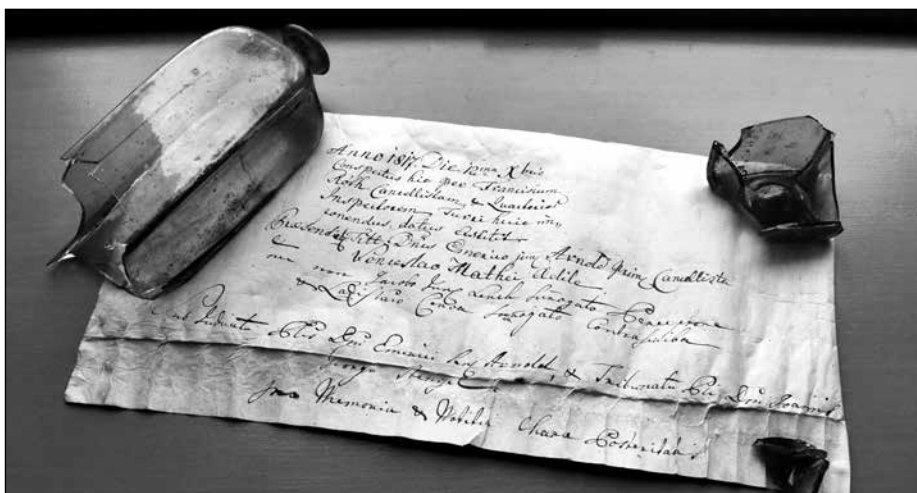
Na mieste reduty stála v minulosti strážna veža. Tú prestavali v 17. storočí majitelia kežmarského hradu, rodina Thökölyovcov, na takzvaný panský dom Herrenhaus. Ubytovali v ňom svojich hostí. V rokoch 1705 – 1708 bola v budove tlačiareň Mateja Glasera – Vitraria, kde vyšli nemecké, maďarské i latinské publikácie, ako aj knihy v dobovej slovenčine. V roku 1818 sa budova prestavala v klasicistickom slohu na redutu.

Detaily nálezu priblížil primátor mesta Ján Ferenčák: „Vo fľaši sa nachádzali dva pergameny. Na jednom je zobrazená historická rytina mesta Kežmarok z roku 1814 a vyobrazuje ako mesto vyzeralo pred viac ako 200 rokmi, a tiež pohľad na Vysoké Tatry. Na zadnej strane sú v latinčine bud mená zhotoviteľov alebo tých, čo sa po-

dieľali na rekonštrukcii. Druhý pergamen má menný zoznam a po bližšom preskúmaní uvidíme, či sú to mená vtedajších senátorov, ľudí čo sa podieľali na rekonštrukcii, alebo významných občanov, ktorí prispeli na rekonštrukciu finančne.“

Reduta v Kežmarku bola odovzdaná k rekonštrukcii v piatok 26. marca 2021. Projekt obsahuje opravy a nátery fasády, opravu omietok, výmenu pieskovcových obkladov sokla a pilierov, výmenu výplní dverných a okenných otvorov, komplet výmenu strešnej krytiny a poškodených častí krovu. Súčasťou fasády je nástenná maľba, ktorá si vyžaduje reštaurátorský prieskum a následné reštaurátorské opravy. Obnovený vnútorný dvor bude verejne prístupný a bude slúžiť pre účely expozície.

Barbora Sosková

Nájdená listina z časovej schránky.

Odkaz pre ďalšie generácie

Ako by znel odkaz, ktorý by ste zanechali nasledujúcim generáciám Vy? Mesto Kežmarok sa rozhodlo dať možnosť občanom zapojiť sa do tvorby historického odkazu. Odkaz terajších Kežmarčanov bude znovu daný na miesto nálezu.

Vyplnený formulár odkazu zasielajte do 7. augusta 10.00 hod. e-mailom noviny@kezmarok.sk, alebo na podateľňu Mestského úradu v Kežmarku. Vyhradzuje si právo na uverejnenie zaslaného textu odkazu.

**Oddelenie kultúry, komunikácie
a propagácie**

Meno a priezvisko: _____

Vek: _____

Čo by ste chceli zanechať pre budúce generácie
(predmet, písomnú zmienku...):

Podpis: _____

V Kežmarku spustili autokino

Obyvatelia a návštevníci Kežmarku si toto leto môžu filmové hity vychutnať z pohodlia svojich áut.

Unikátny formát premietania filmov pod Tatrami odštartovala v piatok 11. júna česká komédia Otcova volga a swingová kapela Funny Fellows. Nechýbala ani prehliadka veteránov. Raritná záležitosť, ktorú mnohí poznajú skôr zo zahraničných filmov, je spostením kultúrneho leta v Kežmarku.

Za vznikom autokina stojí myšlienka sprostredkovať divákovi kultúrny zážitok za dodržania všetkých bezpečnostných opatrení. „Som rád, že nápad, ktorý vznikol na začiatku roka z dôvodu pandémie a z toho, že sme nevedeli, ako dlho nebudeme môcť ísť do kina a kultúrne sa vyžiť, bol zdarne dotiahnutý do konca. Veľká vďaka patrí zamestnancom mesta, primátorovi mesta Kežmarok, riaditeľovi Strednej odbornej školy agropotravinárskej a technickej, pánovi Marhefkovi, ktorý nechal premietaciu stenu upraviť a vyladiť tak, aby diváci mali z autokina ten pravý zážitok zo 60. rokov a tiež zamestnancom a študentom Školy umeleckého priemyslu pod vedením pani riaditeľky Perignáthovej, ktorí na ňu namaľovali logo autokina,“ priblížil detaily príprav viceprimátor mesta Kežmarok Karol Gurka.

Kežmarské autokino je zriadené na parkovisku pri miestnej poliklinike. Divákovi ponúka pravidelné premietanie raz do týždňa počas letných mesiacov, vždy po zotmení o 21.00 hod. Ďalší film, muzikál Pomáda, si pod holým nebom mohli diváci pozrieť 25. júna.

Filmy sú premietané na bielu stenu, zvuk sa dá počuť z svojho auta, je len potrebné naladiť si frekvenciu. Cena vstupenky za jedno auto je 10 eur, pričom zahŕňa požičovnú za slúchadlá pre dvoch ľudí. Kapacita áut je obmedzená. Viac na stránke www.kinoiskra.sk.

Barbora Sosková

Sledujte informácie o najnovšom kultúrnom a spoločenskom dianí v meste na stránke

www.visitkezmarok.sk

Diváci si užili predstavenie s kvalitným zvukom.

Turnaj v malom futbale

Dňa 26. júna sa na ihrisku s umelou trávou ZŠ Nižná brána 7 v Kežmarku uskutočnil ôsmy ročník turnaja v malom futbale mužov „Buk cup“. Na turnaji sa zúčastnilo celkom osem družstiev, ktoré boli rozdelené do dvoch skupín po štyroch družstvách.

Víťazné družstvo turnaja Buk cup.

Na ihrisku mohli byť za družstvo štyria hráči a brankár. V skupinách systémom každé družstvo s každým sa v zápasoch o konečné siedme až ôsme miesto a piate až šieste miesto hralo dvakrát po osem minút. Semifinálové zápasy, zápas o tretie a štvrté miesto a zápas o prvé a druhé miesto sa hrali dvakrát po desať minút.

Víťazné družstvo hralo v zostave: R. Brunnsteiner, P. Fejerčák, L. Bača, S. Bodnár, M. Bacula, D. Mikša. Za najlepšieho hráča bol vyhodnotený M. Džadoň z družstva Kumanovci. Za najlepšieho brankára bol vyhodnotený P. Gallik z družstva Spišská Belá. Najlepším strelcom s ôsmymi gólmi sa stal P. Fejerčák z družstva B-team. Všetky družstvá boli ocenené diplomami a vecnými ce-

nami, prvé tri družstvá aj pohármi, jednotlivci boli ocenení vecnými cenami.

Zápasy o umiestnenia

Zápas o konečné 7.- 8. miesto: Alm - Kumanovci 4:1, Zápas o konečné 5. - 6. miesto: Tornádo – Pivopiči 1:0, 1. semifinále: Sp. Belá – S-parta 3:0, 2. semifinále: B-team – Kasperovci 7:1, Zápas o konečné 3. - 4. miesto: S-parta – Kasperovci 2:6, Zápas o konečné 1.-2. miesto: Sp. Belá – B-team 1:2

Konečná tabuľka

1. B-team, 2. Spišská Belá, 3. Kasperovci, 4. S-parta, 5. Tornádo, 6. Pivopiči, 7. Alm, 8. Kumanovci

Stanislav Škára

Jazda na koni v lone prírody pod Tatrami

Kežmarský oddiel jazdcov bol založený ako súkromný jazdecký oddiel Ranč Čajka Kežmarok. Po vzniku Mestského športového klubu (MŠK) na ktorom fungovaní sa od začiatku podieľali, figurujú pod názvom MŠK Ranč Čajka Kežmarok.

Momentálne majú v klube 32 členov a len dvaja sú dospelí. O tento šport má mládež veľmi veľký záujem a to hlavne zo strany dievčat, ktorých tam je až tridsať. Nakolko je šport dosť náročný a vyžaduje si získanie licencie jazdca po absolvovaní skúšok základného výcviku a mnohým to trvá dlhšie. Tým pádom sa vzdialuje ich účasť na pretekoch. „Zúčastňujeme sa pretekov v zahraničí hlavne v Poľsku a to z toho dôvodu, že tam pravidlá povoľujú sa zúčastniť pretekov aj jazdcami bez licencie do výšky prekážok 95 cm na základe povolenia od rodičov a lekára,“ priblížil Stanislav Čajka.

Po ekonomickej stránke klub funguje tak, že majiteľom koní, jazdeckého výstroja a areálu je Stanislav Čajka. Chod klubu je podporovaný mestom a výberom dvoch percent z daní a sponzorstvom. „Niečo si vieme získať aj vlastnými aktivitami. Náš klub sa zameriava hlavne na prácu s mládežou a tak naše úspechy spočívajú v tejto vekovej skupine. Sme pravidelní účastníci Majstrovstiev republiky ako aj majstrovstiev Východoslovenskej oblasti detí a niekoľkonásobní majstri v slovenskej oblasti, ako aj skokového pohára detí. Víťazi Pohara gur, čo je turné viacerých pretekov v Poľsku,“ chválí sa úspechom Čajka.

V uplynulej sezóne si prvé a tretie miesto na súťaži vybojovala Sara Dravecká a štvrté miesto Sofie Babičová aj napriek tomu, že sa do súťaže zapojila až v polovici sezóny, keď presedlala z kategórie pony. V Slovenskom skokovom pohári si viedli tiež úspešne aj na-

priek tomu, že prevažná väčšina pretekov sa odohráva v okolí Bratislavy a tým sú ochudobnení o body. Zo 120 hodnotených pretekárov sa z našich najlepšie umiestnila Sara Dravecká a to na peknom 16. mieste a Sofia Babičová na 32. mieste. „Tento rok sme sa aj napriek pandemickej situácii zúčastnili na troch pretekoch, kde sme získali okrem iných dobrých umiestnení aj jedno druhé a dve tretie miesta. Káder koní sme doplnili o štyri nové kone, z ktorých jeden sa už zúčastňuje pretekov. Z mladých kandidátov sa nám najlepšie prejavujú jazdkyne Viki Rochová, ako aj jej sestra Kika Rochová, Mária Liptáková, sestry Beatka Sabolová jej sestra Sofia a aj Nina Gulašiová. Tréningy sme mali v zúženom množstve členov. Dosť nás to obmedzovalo a trpela aj kvalita tréningov,“ približuje Čajka.

„Čo sa týka zvládnutia pandémie u členov klubu, tak sa dá povedať, že to zvládajú celkom dobre. Ak majú čas, stále sú pri koníkoch v prírode na čerstvom vzduchu. Mrzí ich len to, že odpadlo mnoho pretekov, na ktoré sa ako správny športovci veľmi tešili. Najviac členov máme v kategórii žiakov a prípraviek. Dôvod je pravdepodobne v tom, že je to šport dosť náročný a vyžaduje si veľa času a hlavný je aj tréning. Mnoho rodičov dáva deti do množstva krúžkov a potom to nestíhajú. Ak rodičia chcú, aby deti napredovali, musia pre to urobiť viac,“ povedal na tému prečkania pandémie Čajka.

Mnoho detí je v klube preto, že milujú koníky aj keď napredujú pomalšie. Najčastejším problémom je podľa Čajku pri tréningoch pre-

O jazdeckto majú v Kežmarku záujem prevažne dievčatá.

chod určitými fázami napríklad z fázy jazdenia a ovládania koňa do fázy skokovej. Až sa to prevedie správne a podarí sa tie prvé skoky, už to ide lepšie a hlavne sa odbúra psychická bariéra.

Stanislav Čajka hovorí, že u detí je záujem o jazdeckto veľký, hlavne v staršom veku. „Dospelí sa prispôbia skôr požiadavkám svojich detí a chodia často s otázkou, či by som nemohol zobrať do klubu ich dieťa, lebo má rado zvieratka. Kapacitu nášho klubu máme stále naplnenú a tak organizujeme aj jednodňové detské tábory, aby sa deti zoznámili. Až sa zo strany dieťaťa ako aj zo strany rodiča ukáže skutočný záujem, potom ho až prihlásime za člena,“ približuje fungovanie Čajka.

Ondrej Miškovič,
foto: Archív Ranč Čajka

Tréning pre všetky vekové kategórie

Hokejový klub mládeže Kežmarok o. z. vznikol dňa 11. februára 2019 a uznesením Výkonného výboru Slovenského zväzu ľadového hokeja (SZĽH) zo dňa 2. mája 2019 sa stal jeho právoplatným členom.

V ich prvej sezóne 2019/2020 boli prihlásení do oficiálnych súťaží SZĽH v kategórii HP3, HP4 a mladší žiaci z 5. ročníka. „Postupne sa rozrastáme a nadchádzajúcu sezónu 2021/2022 budeme hrať oficiálnu ligu. Štruktúru trénerov tvoria certifikovaní tréneri so skúsenosťami z hráčskej a trénerskej

kariéry. Sústreďujeme sa výlučne na výchovu mládeže zastrešujúce deti zo širokého kežmarského okolia,“ povedal Roland Kapráľ z HKM Kežmarok.

Hneď vo svojej prvej sezóne s mladšími žiakmi 5. ročníka vyhrali nadstavbovú časť súťaže. Aj teraz pokiaľ to podmienky dovo-

ľovali, využívali tréningy na ľade alebo prírodné ľadové plochy. Uskutočňovali sa taktiež domáce online tréningy.

„Deti sa veľmi rýchlo zotavili a trénujeme vo všetkých vekových kategóriách,“ povedal Kapráľ a zároveň pripomenul možnosti prihlásenia sa do klubu. Dá sa to na webovej stránke www.hkmkežmarok.sk, alebo osobne, cez členov klubu, známych, ktorí sa už hokeju venujú. Medzi hlavnú podmienku prijatia Kapráľ zaraduje chuť hrať hokej.

Ondrej Miškovič

V Kežmarku to volejbalom žije

Športové podujatia utíchli, haly zívajú prázdnotou a inak ako online sa netrénovalo. Pozornosť všetkých sa upierala na dni, kedy sa opatrenia súvisiace s celosvetovou pandémiou čo i len trochu uvoľnia. Nielen na náročný uplynulý rok sme sa pýtali predsedu Klubu volejbalu MŠK OKTAN Kežmarok Milana Špaka.

Klub volejbalu MŠK OKTAN Kežmarok vznikol v roku 1993 a nadviazal na bohatú históriu organizovaného volejbalu v Kežmarku. Po vzniku klubu boli najväčšie úspechy zaznamenané najmä v mládežníckych kategóriách a boli korunované titulmi majstra Slovenska. Postupom času prišli úspechy v seniorskej kategórii, kde najväčší úspech prišiel v sezóne na prelome rokov 2015 a 2016, kde kežmarské družstvo žien obsadilo druhé miesto v extralige, ako aj v Slovenskom pohári.

„Aktuálne v našom klube pôsobia mládežnícke družstvá a aj preto bol tréningový proces počas pandémie veľmi komplikovaný. Organizované tréningy boli v značnej miere ovplyvnené opatreniami proti pandémie, takže značná časť tréningového procesu bola postavená na základe individuálneho plánu pre jednotlivé hráčky,“ hodnotí prípravu volejbalistiek Špak. Vzhľadom na to, že ide o mládežnícke kategórie, chýbajúci element spoločných tréningov pod vedením trénerov mimoriadne chýbal. Momentálne sú v športovom klube iba kategórie dievčat. Bohužiaľ, zo strany chlapcov poklesol záujem o volejbal. Už niekoľko rokov sa nedarí

prilákať ich potrebný počet a tak sa táto kategória vôbec nerozvíja.

Problémov spojených s fungovaním klubu je niekoľko. Jeden sa dotýka aj celospoločenského nastavenia dnešnej

účasti mládeže nie je možné volejbalový klub rozvíjať. Je potrebné riešiť i nedostatok tréningových kádrov. „Kežmarok bol vždy volejbalovým mestom. V čase pôsobenia družstva žien v extralige sme mali najvyššiu návštevnosť divákov na zápasoch a naše publikum patrilo k najlepším v celej extralige,“ tvrdí predseda klubu Špak.

Spolupráca viacerých zložiek je pre fungovanie akéhokoľvek športového klubu nevyhnutná. Ak by sa neangažovalo samotné mesto a sponzori, nebolo by možné chod družstva zabezpečiť. Ak by

Vítazné dievčenské družstvo z Kežmarku.

mládeže a detí. Šport ich akosi prestal zaujímať, svoje pohľady skôr smerujú do počítačov či mobilných zariadení. Situáciu nezlepšilo ani zníženie sociálneho kontaktu a uprednostňovaný pobyt doma. Bez

vás volejbal oslovil, stačí poslať mailom jednoduchú prihlášku na mailovú adresu trénera zverejnenú na webe MŠK.

Patricia Rozgonyiová,
foto: Archív klubu

Kežmarok po rokoch vo futbale postupuje

Nedeľa 13. júna sa do kroniky kežmarských futbalistov zapíše ako postupová.

Začiatok zápasu patril ľudovým piesňam v podaní Matúša Smolena a potom sme už netrpezlivo čakali na prvý gól, ktorý padol do brány súpera po penalte. Viac gólových šancí sme v zápase potom už nevideli.

Futbalového zápasu sa zúčastnil aj primátor mesta Ján Ferenčák, ktorý zároveň odovzdal hráčom pozornosť od mesta. Ostáva nám už len tešiť sa na ďalšiu sezónu v podaní našich futbalistov.

Ondrej Miškovič

Hráči 1. MFK Kežmarok.

Spomienky

*Nebolo mi dopriate s Vami byť,
nebolo lieku aby som mohol žiť.
Neplačte a nechajte ma kludne spať,
aj bez slz sa dá spomínať.*

Dňa 16. júna sme si pripomenuli štyri roky, čo nám nebolo dopriate sa rozlúčiť s našim bratom **Milanom Pirhallom**.

S láskou spomínajú sestra Adela a brat Ladislav s rodinami.

*Keby ste niekedy radu potrebovali,
len s láskou si na mňa spomeňte,
budem žiť s Vami aj naďalej a budem
bdieť nad Vaším každým krokom.*

Dňa 21. júna sme si pripomenuli pätnáste výročie, kedy nás opustil náš syn, brat a krstný otec **Peter Ordzovský**.

S láskou spomínajú mama, brat a sestra s rodinou.

*Ťažko sa nám s tebou lúčilo,
ťažko bez Teba byť,
lásky však smrťou nekončí,
v našich srdciach budeš stále žiť.*

Dňa 29. júna sme si pripomenuli siedme smutné výročie, kedy nás navždy opustila naša milovaná mamka, babka, svokra a sestra **Veronika Bělková**.

Kto ste ju poznali, venujte jej spolu s nami tichú spomienku. Očiam si odišla, v srdciach si ostala.

S láskou spomína smútiaca rodina.

*Osud je krutý, nevráti čo vzal,
zostali iba spomienky a v srdci žiaľ.
Už niet návratu a ani nádeje,
len cestička k hrobu nás k Tebe zavedie.
Kytíčky kvetov na hrob Ti môžeme dať,*

*spokojný spánok
ti priat' a s úctou
na teba spomínať.*

Dňa 4. júla sme si pripomenuli 30. výročie, čo nás navždy opustil náš drahý **Peter Kawasch**.

S láskou spomína smútiaca rodina.

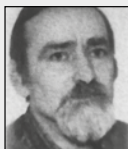
*Už nie si, kde si bol,
ale stále si tam, kde sme my.*

Dňa 9. júla uplynul jeden rok, kedy nás navždy opustil **Pavol Podolinský**. Ktorí ste ho poznali, venujte mu prosím tichú spomienku.

S úctou spomína sestra a celá smútiaca rodina.

*Aj keď nie si medzi nami,
v našich srdciach žiješ s nami.*

Dňa 10. júla uplynú tri roky od úmrtia nášho milovaného manžela, otca, kamaráta **JUDr. Jána Jacka**. Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu prosím tichú spomienku.

S úctou a láskou spomína manželka, syn a smútiaca rodina.

Dňa 13. júla uplynú päť rokov od odchodu našej drahej manželky, mamky, babky **Mgr. Magdalény Hypkovej**.

S láskou na ňu spomínajú manžel, dcéry Andrejka, Veronika, syn Otko s rodinami, rodina a známi. Kto ju poznal, venujte jej tichú spomienku.

*Odchod Tvoj bol rýchly a nečakaný,
nieť Ťa už viac medzi nami.*

*Do večnosti odišiel spať,
zaplakal každý, kto Ťa mal rád.
Už Ťa neprebudí krásny deň,
na cintoríne spíš svoj sen.*

Dňa 24. júla uplynú 10 rokov od smrti milovaného syna **Mariána Marcinka**.

S láskou a žiaľom v srdci spomína mama a ostatná smútiaca rodina.

*Najväčšia láska na svete umiera,
keď oko matkino navždy sa zaviera.*

Dňa 25. júla si pripomínáme smutné prvé výročie odvtedy, čo nás navždy opustila naša drahá mamka, svokra, babka, prababka a kamarátka **Eva Vojtíková**.

Tí, ktorí ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku.

S láskou spomína smútiaca rodina.

*Nebolo mi dopriate s Vami byť,
nebolo lieku, aby som mohol žiť.
Neplačte a nechajte ma kludne spať,
aj bez slz sa dá spomínať.*

Dňa 17. augusta si pripomenieme tri roky, čo nás navždy opustil náš milovaný manžel, otec, syn, dedo a ujo **Marián Horník**.

S láskou a úctou spomína smútiaca rodina.

*S tichou spomienkou k tvojmu
hrobu chodíme,
pri plameňoch sviečok
sa za teba modlíme.*

*Osud ti nedoprial s nami byť,
ale v našich srdciach budeš stále žiť.*

Dňa 26. augusta si pripomenieme druhé výročie úmrtia nášho milovaného syna a brata **Róberta Kraigera**.

S láskou a úctou spomína smútiaca rodina.

Pod'akovanie

Touto cestou chcem vysloviť poďakovanie doktorovi Magerovi – primárovi interného oddelenia Nemocnice s poliklinikou Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku, celému kolektívu lekárov, doktorke Chamilovej a zdravotnému personálu, ktorí sa počas mojej hospitalizácie o mňa príkladne starali a poskytovali mi potrebnú zdravotnú starostlivosť. Okrem toho ďakujem aj za vládne a povzbudivé slová, úsmev, empatiu a to aj napriek tomu, že vykonávajú náročnú a neľahkú prácu. Pre mnohých z nich je to poslanie a nie povolanie. Ešte raz im zo srdca ďakujem, zaslúžia si naše uznanie a obdiv.

Lýdia Forbergerová

Blahoprianie

*Maj vždy šťastia
celé hory, zdravia ako
vody v mori, nech ti
tolko lásky patrí, koľko
majú štítov Tatry.*

Dňa 1. augusta sa životného jubilea 30 rokov dožíva náš priateľ, brat a dobrý kamarát **Ondrej Galowicz**.

*Všetko dobré a veľa
ďalších úspechov
praje rodina a priatelia.*

Riadková inzercia

- Prijmem vodiča na vnútroštátnu prepravu, skupiny C, E. Telefón: 0905 352 596.

RO 202101

- Ponúkame profesionálne čistenie hrobov, dlažieb/zámkových dlažieb, fasád rodinných domov, plotov, terás, príjazdových ciest, chodníkov. 0944 839 958.

RO 202108

- Ponúkam vám kompletne služby v rámci realizácie vodoínštalačných prác. Dôveryhodné odborné inštalatérske práce a oprava v dome, firme, kdekoľvek. Viac informácií nájdete na webstránke www.instateergo.sk.

RO 202109

Noviny KEŽMAROK, mesačník, evidenčné číslo: EV 5329/16, ISBN 2453-7608, vydáva Mestské kultúrne stredisko Kežmarok, Starý trh č. 46, 060 01 Kežmarok, IČO: 00352179, dátum vydania 29. 7. 2021, ročník VI., **adresa redakcie:** Hlavné námestie 3, 060 01 Kežmarok, e-mail: noviny@kezmarok.sk, patricia.rozgonyiova@kezmarok.sk, ondrej.miskovic@kezmarok.sk, tel.: +421 52 466 0211, **Tlač:** Tlačiareň Kežmarok, GG, s. r. o., **Grafika:** PROGRUP SK, s. r. o. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciam. Redakcia si vyhradzuje právo krátenia a korigovania príspevkov. Redakcia nezodpovedá za obsah inzerátov a letákov. Príspevky sú zverejňované bez nároku na honorár. Uzavierky k 15. dňu v mesiaci. **Redaktori:** Barbora Sosková, Patrícia Rozgonyiová, Ondrej Miškovič, **autori titulných fotografií:** M. Stolarčík, M. Hajkovský, A. Smolenová, O. Miškovič, J. Kučkovský, **distribuuje:** Slovenská pošta bezplatne, **náklad:** 5 700 ks. **Periodikum je pôvodne vydávané od roku 1993.**

KOMORNÝ ORCHESTER SLOVENSKÝCH UČITEĽOV

VÁS POZÝVA NA KONCERT
SLÁČIKOVEJ KOMORNEJ HUDBY

SOBOTA 14.08.2021 O 19:00
BAZILIKA SV. KRÍŽA, KEŽMAROK

VSTUPNE: DOBROVOĽNÝ PRÍSPEVOK

KONCERT SA USKUTOČNÍ PRI DOBRÝCH AKTUÁLNYCH
PROTIEPIDEMIOLÓGIKÝCH OPATRENÍ

www.kezmarok.sk www.visitkezmarok.sk

BEST OF PREZENTÁCIA NA PIONIERI A JAWE

S MAREKOM SLOBODNÍKOM

MIESTO: Kežmarský hrad

DÁTUM: 31. 7. 2021 ČAS: 20.30

Vstupné: 6 € v predpredaji – www.ticketlive.sk, 7 € na mieste

KEŽMAROK
www.visitkezmarok.sk

TO TA MONARCHIA

Endia sú ako včely – majú med i škaflo.
Zákulisný pohľad do života
"superediny" Spišský Hrád.

Pondelok 2. augusta 2021 o 20.30 h
Kino v záhrade
Kežmarský hrad
Vstupné 3 €

Film uvedú režisérka Vladislava Šárkány a protagonisti Vladimír Ledecký a Michal Smetanka

KONCERT

ORGANOVEJ HUDBY, SPEVU
A HOVORENÉHO SLOVA

8 AUGUSTA 2021 o 17⁰⁰ H.
DREVENÝ ARTIKULÁRNY KOSTOL

Marta Gáborová
organ a klavír

Lukáš Leščišin
spev

Jarmila Grichová
flauta

Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania
na Slovensku Kežmarok vás srdečne pozýva na koncert

KAJÚCA NEDEĽA
(pripomienka zničenia mesta Jeruzalem v roku 70)

28. jún – 31. júl
9.00 – 17.00 hod.
MY – výstava
absolventov Školy
umeleckého priemyslu
Výstavná sieň

2. august
20.30 hod.
Kino v záhrade
Záhradný areál hradu

9. august
20.30 hod.
Kino v záhrade
Záhradný areál hradu

16. august
20.30 hod.
Kino v záhrade
Záhradný areál hradu

23. august
20.30 hod.
Kino v záhrade
Záhradný areál hradu

17. august
16.00
Oranžové šťastie
pomaranča –
slávnostné uvedenie
knihy do života
Mestská knižnica

27. júl
18.00 hod.
Tatranský večer
venovaný Milanovi
Chomovi
Výstavná sieň

31. august
18.30 hod.
Hýb sa v meste: Zumba
+ Pound + Mobility so
Simou a Lenkou –
ukončenie cvičenia so
spríevodom livej hudby
Parkovisko pri poliklinike
20.30 hod.
Autokino – ukončenie
filmového leta pod
holým nebom
Parkovisko pri poliklinike

7. júl
10.00 hod.
Ježko Jožko nechce jesť
Mestská knižnica
18.30 hod.
Hýb sa v meste: Zumba
Parkovisko pri poliklinike

14. júl
10.00 hod.
Grip, had ktorý chcel
mať nohy
Mestská knižnica
18.30 hod.
Hýb sa v meste: Mobility
Barbakan pri hrade

21. júl
10.00 hod.
Ja a páňko hnev
Mestská knižnica
18.30

Hýb sa v meste: Pound
Parkovisko pri poliklinike

28. júl
10.00 hod.
O Rudkovi
so šmatlavým jazyčkom
Mestská knižnica
18.30 hod.
Hýb sa v meste: Mobility
Barbakan pri hrade

4. august
10.00 hod.
Neposlušný Dominik
Mestská knižnica
18.30 hod.
Hýb sa v meste: Zumba
Parkovisko pri poliklinike

11. august
10.00 hod.
Leto s knihou: Hávedník
Mestská knižnica
18.30 hod.
Hýb sa v meste: Mobility
Barbakan pri hrade

18. august
10.00 hod.
Leto s knihou: Krtko a
zázračné slovička
Mestská knižnica
18.30 hod.
Hýb sa v meste: Pound
Parkovisko pri poliklinike

15. júl
16.00 hod.
Spievajúca fontána:
Kristián Majer
Pri mestskej fontáne

22. júl
16.00 hod.
Spievajúca fontána:
Baďo Miko
Pri mestskej fontáne

29. júl
16.00 hod.
Spievajúca fontána:
Vystúpenie
kežmarského umelca
Pri mestskej fontáne

5. august
Ján Pavol II.
a Slovensko
16:00 hod.
Výstavná sieň
Výstava potrvá do
31. augusta

12. august
16.00 hod.
Spievajúca fontána:
Mima Reznická
Pri mestskej fontáne

19. august
16.00 hod.
Spievajúca fontána:
Adam Madeja
Pri mestskej fontáne

25. – 27. august
Divadlo na dosah
Mesto Kežmarok

25. august
10.00 hod.
Potulky Spišom
Mestská knižnica
18.30 hod.
Hýb sa v meste: Mobility
Barbakan pri hrade

2. júl
21.00 hod.
Autokino
Parkovisko pri poliklinike

9. júl
21.00 hod.
Autokino
Parkovisko pri poliklinike

16. júl
21.00 hod.
Autokino
Parkovisko pri poliklinike

23. júl
21.00 hod.
Autokino
Parkovisko pri poliklinike

6. – 8. august
9.00 – 22.00
Street Food Fest
Hlavné námestie

6. august
20.30 hod.
Autokino
Parkovisko pri poliklinike

13. august
20.30 hod.
Autokino
Parkovisko pri poliklinike

20. august
20.30 hod.
Autokino
Parkovisko pri poliklinike

10. júl
10.00 – 17.00 hod.
Festival za €uro
Nádvorie hradu
20.00 hod.
Koncert: Adam Ďurica
Nádvorie hradu

17. – 24. júl
21.00 hod.
Letné kino na hradnom
nádvorí
Nádvorie hradu

24. júl
19.00 hod.
KežmaROCK: Mobile
Pri mestskej fontáne

31. júl
20.30 hod.
Best of na Pionieri
a Jawe
Záhradný areál hradu

14. august
20.00 hod.
Koncert:
Peter Bič projekt
Nádvorie hradu

21. august
19.00 hod.
KežmaROCK:
Chris May
a Tomáš Raffaj
Pri mestskej fontáne

4. júl
16.00 hod.
Popoludnie
s rozprávkou:
Edo Drewo
Pri mestskej fontáne

18. júl
16.00
Popoludnie
s rozprávkou:
Janko a Marienka
Pri mestskej fontáne

25. – 29. júl
21.00 hod.
Bažant kinematograf –
premietanie filmov pod
holým nebom
Hlavné námestie

1. august
20.00 hod.
Koncert: Štefan Štec
Nádvorie Kežmarského
hradu

8. august
16.00 hod.
Popoludnie s
rozprávkou: Klaun
hudobníkom
Pri mestskej fontáne

22. august
16.00 hod.
Popoludnie s
rozprávkou: Kráľovstvo
varešiek
Pri mestskej fontáne

MODERNÝ - DYNAMICKÝ - HISTORICKÝ

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!

KULTÚRNE LETO

v kráľovskom meste Kežmarok